

Kallelse till sammanträde med Direktionen

Datum 2024-05-24
Tid 9.00-12.00
Plats Lilla Navet, Skaraborgsvägen 1B, ingång från innergården

Kallade

Beslutande

Ulf Olsson (S) Borås Stad, Ordförande
Annette Carlson (M) Borås Stad, 1:e vice ordförande
Ulf Dahlberg (S) Mark, 2:e vice ordförande
Ulf Rapp (S) Bollebygd
Mats Palm (S) Herrljunga
Johan Björkman (M) Svenljunga
Driton Bilalli (S) Tranemo
Wiktor Öberg (M) Ulricehamn
Bengt Hilmersson (C) Vårgårda

Adjungerade

Tobias Carlsson (L) Varberg
Jeanette Qvist (S) Varberg
Arthur Thiry (V)
Mikael Levander (NU)
Anna Svalander (L)

Ersättare

Daniel Persson (SD) Bollebygd
Helena Ruderfors (C) Borås Stad
Niklas Arvidsson (KD) Borås Stad
Gunnar Andersson (M) Herrljunga
Tomas Ekberg (M) Mark
Patrik Harrysson (S) Svenljunga
Niklas Gardewik (M) Tranemo
Klas Redin (S) Ulricehamn
Tony Willner (S) Vårgårda

Välkomna!

Ulf Olsson
Ordförande

Magnus Haggren
Förbundsdirektör

Ärende	Bilaga
1. Upprop	
2. Fastställande av dagordning	
3. Val av justerare	
4. Information Redovisning av fyllnadsval	X
5. Beslut Fyllnadsval BH7, Mediapoolen och VästKom	X
6. Beslut Ersättning till kvinnojourer i Sjuhärad, 20 min	X
7. Beslut Svar på frågor gällande Samverkansformer för kollektivtrafik i Västra Götaland, DKR som forum	X
8. Beslut Prioritering av regional transportinfrastrukturplan, redan utredda brister, 10 min	X
9. Beslut Översyn av fördelning av delregionala utvecklingsmedel 2025-2027, 5 min	X
10. Beslut Yttrande ny organisation för förvaltning av EU-medel, 10 min	X
11. Beslut Tertialrapport efter april samt prognos 2024, 5 min	X
12. Förbundsdirektör informerar	
13. Rapport från kommunchefgruppen	
14. Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU samt övrig politisk information	
15. Anmälningsärenden	X
16. Övriga frågor	
17. Nästa sammanträde 2024-09-13 kl 10.00-13.00, preliminär tid	

Linda Bergholtz, Administrativ chef
linda.bergholtz@borasregionen.se
Telefon: 0729-649697

Redovisning av fyllnadsväl

FÖRSLAG TILL BESLUT

Informationen tas till dagens protokoll

Ärendebeskrivning

Fyllnadsväl har genomförts i Borås Stad då Kerstin Hermansson (C) entledigats från sitt uppdrag som ersättare i Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund from 2024-05-01.

Borås Stad har valt Helena Ruderfors (C) till ny ersättare i Direktionen för Sjuhärads kommunalförbund from 2024-05-01.

Linda Bergholtz, Administrativ chef
linda.bergholtz@borasregionen.se
Telefon: 0729-649697

Fyllnadsval

FÖRSLAG TILL BESLUT

Direktionen beslutar enligt valberedningens förslag

Ärendebeskrivning

Till följd av entledigandet av Kerstin Hermansson (C) Borås Stad ska fyllnadsval göras för följande poster from 2024-05-01.

- Ledamot i beredningen för hållbar regional utveckling Sjuhärad, BH7
- Ersättare styrelsen för Mediapoolen
- Ersättare stämмо-ombud VästKom

Valberedningen föreslår Helena Ruderfors (C) Borås Stad till samtliga poster.

Sara Esbjörnson, Regionutvecklare Valfärdsutveckling

Sara.esbjornson@borasregionen.se

Telefon: 0706-984107

Ersättning till kvinnojourer i Sjuhärad

FÖRSLAG TILL BESLUT

Direktionen ställer sig bakom förslaget om rekommenderad ersättning för kvinnojourernas arbete med lågtröskelverksamhet om 15 kr per invånare och år

Direktionen ställer sig bakom rekommendationen att kommunerna upprättar IOP med kvinnojourer istället för att betala ut föreningsbidrag

Ärendebeskrivning

Kvinno- och tjejjourerna har ett viktigt uppdrag i samhället att stödja och skydda kvinnor och barn som utsätts eller riskerar att utsättas för våld i nära relationer. Det förmodas att mörkertalet för våld i nära relation är högt. Därför är Kvinno- och tjejjourernas utåtriktade verksamhet i form av information på hemsidor och i skolor samt deras opinionsbildande arbete viktigt. Kvinnojourerna samverkar med myndigheter, socialtjänst och organisationer för att utveckla och förbättra rutiner för skydd och förebyggande arbete för personer utsatta för våld i nära relation samt för kompetenshöjande insatser till medarbetare i kommuner.

I Sjuhäradsområdet verkar fyra kvinnojourer:

- Kvinno- och tjejjouren Borås (Borås stad, Bollebygd, Herrljunga och Ulricehamns kommuner är medlemskommuner)
- Kvinnojouren i Mark, Svenljunga & Tranemo. Denna samverkar med tjejjouren Saga (Mark, Svenljunga och Tranemo kommuner är medlemskommuner)
- Kvinnojouren Ulricehamn (Ulricehamns kommun är medlemskommun)
- Kvinno- och tjejjouren Olivia (där Vårgårda är medlemskommun utöver Alingsås och Lerums kommuner)

Under våren 2023 tillsattes en arbetsgrupp på uppdrag av socialchefnätverket för att se över kommunernas samverkan med kvinno- och tjejjourerna och det föreningsbidrag som kommunerna betalar ut. Startskottet för översynen var att Kvinnojouren Ulricehamn etablerade sig i Ulricehamn under 2022, vilket innebär att kommunen därmed har två kvinnojourer att förhålla sig till. Ytterligare en anledning var en otydlighet kring vad kvinnojourernas föreningsbidrag används till. Översynen syftade också till att svara på om alla kvinnojourer som verkar i Sjuhäradsområdet ska ha rätt till samma nivå på ersättning samt om det finns alternativa modeller till föreningsbidrag, som på ett bättre sätt kan ersätta kvinnojourerna för det arbete de utför samt utifrån samverkan och uppföljning.

Vårgårda kommun ingick inte i översynen då de är nöjda med det avtal och den samverkan de har med Kvinno- och tjejjouren Olivia.

Arbetsgruppen identifierade att föreningsbidraget går till kvinno- och tjejjournas lågtröskelverksamhet. Det innebär bland annat, utöver ovan nämnda samhällsuppdrag, möjlighet till kontakt via chatt eller telefonjour, samtalsstöd och gruppaktiviteter samt stöd vid kontakt med myndighet eller vid läkarundersökning. Kortfattat kan sägas att lågtröskelverksamhet är all verksamhet som kvinnojouren bedriver förutom skyddat boende.

Arbetsgruppen kom fram till att lågtröskelverksamheten för Kvinno- och Tjejjouren Borås och Kvinnojouren i Mark, Svenljunga & Tranemo är likvärdig för en ekvivalent målgrupp och att ersättningen till de båda kvinnojourenas därför även fortsättningsvis bör utgå till samma nivå. Arbetsgruppens slutsats var att Kvinnojouren Ulricehamn inte når upp till samma nivå gällande utbud och tillgänglighet och att den därför inte bör ha rätt till samma ersättningsnivå.

Kvinnojouren har framfört önskemål om höjd ersättning från 12 kr per invånare och år till 15 kr per invånare och år från medlemskommunerna. Då ingen rekommenderad höjning av ersättning skett sedan 2012 och utifrån att kvinnojournas tillgänglighet och utbud samt generella kostnader ökat över tid, kan önskemål om höjd ersättning ses som skäligt.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) föreslås som alternativ modell för att framöver ersätta det arbete som kvinnojouren utför i form av lågtröskelverksamhet, istället för det föreningsbidrag som idag betalas ut.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Samverkan mellan kommuner och Kvinnojourer i Sjuhärad

- Främjande och förebyggande
arbete**
- Ny lagstiftning**

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund	4
Syfte	4
Uppdrag	5
Del A: Förebyggande insatser och samverkan	5
Del B: Skyddat boende	5
Metod	5
Resultat - del A: Förebyggande insatser och samverkan	6
Vad ingår i ersättningen till kvinnojourer?	6
Underlag för förslag till beslut gällande ersättning till kvinnojourer i Sjuhärad	6
Målgrupp	6
Utbud och tillgänglighet	7
Förslag på hur samverkan mellan kvinnojour och kommun kan förbättras	7
Rekommenderad ersättning till kvinnojourer	7
Skillnader mellan ersättningsmodeller	8
Idéburet offentligt partnerskap (IOP)	8
Skillnad mellan avtalssamverkan och IOP	9
Skillnad kommunalt föreningsbidrag och IOP	9
Förslag på modell för att säkerställa samverkan och ersättning, höjd ersättning och indexering	9
Tillägg om reserverad upphandling	9
Resultat - del B: skyddat boende	10
Förändringar och eventuella konsekvenser som den nya lagstiftningen kan komma att få för kommunerna	10
Antal vuxna, medföljande barn och avhoppare som placerats i skyddat boende	10
Utbildning	11
Framtida behov av handläggare	12
Hälsoundersökning	12
Mottagande i annan kommun, skolgång och skolskjuts	12
Kostnadsökningar	12
Kommunalt skyddat boende	13
Ytterligare behov och saker som kan komma att påverkas i kommuner	13
Förändringar och eventuella konsekvenser som den nya lagstiftningen kan komma att få för kvinnojourer	14

Sammanfattning

Våren 2023 tillsattes en arbetsgrupp på uppdrag av Socialchefnätverket Valfärd på Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund för att se över dels förebyggande insatser och samverka med kvinnojourer, dels vad som gäller utifrån förslag om ny lagstiftning om skyddat boende. Det fanns frågetecken kring det föreningsbidrag som kommunerna betalar till den kvinnojour i Sjuhäradsområdet som de samverkar med. Arbetsgruppen identifierade att föreningsbidraget går till kvinnojourernas lågtröskelverksamhet, det vill säga all verksamhet som bedrivs av kvinnojourerna förutom skyddat boende. Alla boenden som kvinnojourerna bedriver är skyddade boenden, oavsett boendeform. Arbetsgruppen kom fram till att lågtröskelverksamheten för Kvinno- och Tjejjouren Borås och för Kvinnojouren i Mark är likvärdig för en ekvivalent målgrupp och att ersättningen till de båda kvinnojourerna därför även fortsättningsvis bör utgå från samma nivå. Arbetsgruppens slutsats var att Kvinnojouren Ulricehamn inte når upp till samma nivå gällande utbud och tillgänglighet och att den därför inte har rätt till samma ersättningsnivå.

I sammanhanget kan nämnas att samtliga kommuner i Sjuhärad har samverkansavtal med sociala jourer i Borås Stad, som i sin tur har upprättat ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Kvinno- och tjejjouren Borås gällande placering på akutboende. Det innebär bland annat att samtliga kommuner i Sjuhärad har möjlighet att placera våldsutsatta personer på akutboendet.

IOP föreslås även som ersättningsform för att framöver ersätta det arbete som kvinnojourerna utför i form av lågtröskelverksamhet, istället för det föreningsbidrag som kommunerna idag betalar ut. Om kommunerna väljer att fortsätta med föreningsbidrag anser arbetsgruppen att kvinnojourernas framförda önskemål om en höjning från 12 till 15 kr per invånare och år bör beaktas. Detta eftersom föreningsbidraget inte höjts sedan 2012 och kvinnojourerna utökat både tillgänglighet och utbud i sina verksamheter sedan dess, samtidigt som generella kostnader ökat över tid. Om IOP istället används föreslår arbetsgruppen att ersättningsnivån beräknas utifrån 15 kr per invånare i respektive kommun vid upprättandet. Huruvida det finns behov av indexering lyckades arbetsgruppen inte svara på, då den omvärldsbevakning som gjordes var inte tillräcklig. Om kommunerna beslutar sig för att använda indexering föreslår arbetsgruppen en årlig uppräknings av ersättning till kvinnojourer om 2,5 %.

Det nya lagförslaget om skyddat boende, som är tänkt att träda ikraft 1 april 2024, kommer innebära vissa förändringar för både kvinnojourer och kommuner. Bland annat innebär det att skyddat boende ska bli en ny placeringsform som kommer omfattas av tillståndsplikt och kvalitetskrav. Tanken är att det ska bli en boendeinsats enligt socialtjänstlagen där medföljande barn får stärkta rättigheter. Barn ska bedömas individuellt och få ett eget beslut om insatsen. Om samtycke saknas från den vårdnadshavare som barnet inte placeras tillsammans med ska socialnämnden, efter ansökan hos förvaltningsrätten, kunna placera barnet i ett skyddat boende utifrån ett LVU-liknande förfarande. Kommuner kommer under vissa förutsättningar även att kunna besluta om omedelbar placering av barn i skyddat boende, där beslutet underställs förvaltningsrätten. Medföljande barns tillgång till hälso- och sjukvård ska stärkas där erbjudande om hälsoundersökning ingår. Även rätten till skolgång ska stärkas i form av rätt till mottagande i annan kommun, rätt att fullfölja påbörjad utbildning samt förstärkt rätt till skolskjuts. Utöver detta ska kommunen ordna skyddat boende för gängkriminella avhoppare.

Det är rimligt att räkna med att det nya lagförslaget om skyddat boende kommer få konsekvenser för både kvinnojourer och kommuner. Kommunernas kostnader för arbetet med att placera

våldsutsatta och gängkriminella avhoppare i skyddat boende kommer sannolikt att öka, där ökningarna troligtvis inte täcks fullt ut av tilltänkta statsbidrag. Förutspådda kostnadsökningar beror på flera saker. Både kostnader för handläggning av placeringsärenden och för själva placeringarna kommer sannolikt att öka. I Sjuhärad har kommunerna fram till och med 2023 fått subventionerat pris vid placering på skyddat boende hos den kvinnojour de samverkar med. Utifrån beräknade merkostnader som bland annat tillståndsplikt och höjda kvalitetskrav medför i och med det nya lagförslaget, har i vart fall Kvinno- och tjejjouren Borås beslutat att slopa subventionen från och med 2024.

För att klara framtida utmaningar behöver kommunerna se över möjlighet till förändrat arbetssätt och samverkan. Arbetsgruppen föreslår därför att kommuner i Sjuhärad samordnar ärenden som gäller placering av gängkriminella avhoppare i skyddat boende exempelvis för handläggning, placeringsförfarandet och uppföljning av ärenden. Ytterligare kan kommunerna i Sjuhärad anordna gemensamma utbildningar och föreläsningar samt anordna gemensamt upphandlingsförfarande för skyddat boende exempelvis genom ADDA eller på delregional nivå. Arbetsgruppen föreslår även att kommuner i Sjuhärad nyttjar möjligheten att använda reserverad upphandling för skyddat boende på kvinnojouren.

Bakgrund

I Sjuhärad verkar fyra kvinnojourer. Den största, som är knuten till Unizons riksorganisation, är Kvinno- och tjejjouren Borås (Borås). Främst samarbetar Kvinnojouren Borås med Borås stad samt Bollebygd, Herrljunga och Ulricehamns kommuner. Kvinnojouren i Mark, Svenljunga & Tranemo (KiM) samverkar med tjejjouren Saga (Saga) och verkar i Mark, Svenljunga och Tranemo kommuner. Både KiM och Saga är knutna till Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks). Kvinno- och tjejjouren Olivia ligger i Alingsås kommun och har samverkansavtal med Vårgårda kommun. Kvinnojouren Ulricehamn startade sin verksamhet 2020 och är knuten till Roks, den verkar i Ulricehamns kommun och är det senaste tillskottet av kvinnojourer i Sjuhärad.

2021 kontaktades Ulricehamns kommun av kvinnojouren Ulricehamn. De önskade, likt övriga kvinnojourer i Sjuhäradsområdet, ansöka om föreningsbidrag. I och med det väcktes frågan i Socialchefsnätverket på Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund om på vilka grunder kommuner betalar ut föreningsbidrag till kvinnojourer samt om, och i så fall hur, fördelning av bidrag ska påverkas när en ny kvinnojour startar. Detta föranledde att Socialchefsnätverket beställde en genomlysning av samverkansarbetet mellan socialtjänst och kvinnojourer i Sjuhärad under 2022 (Bilaga 1). Genomlysningen visade att det finns områden att arbeta vidare med. Bland annat nämndes att kvinnojourernas roll i det preventiva och kunskapshöjande arbetet kan behöva diskuteras för att skapa rätt förväntningar på varandras verksamheter samt för att säkerställa samverkan utan risk för konkurrens om samma arbetsuppgifter. I genomlysningen framkom att det generellt finns en god samverkan mellan flertalet kommuner och kvinnojourerna i Sjuhärad, även om det också finns utvecklingspotential för samverkan på några håll.

Genomlysningen genererade nya frågor hos Socialchefsnätverket samtidigt som några frågor kvarstod efter genomlysningen, bland annat vilka konsekvenser en nyetablering av kvinnojourer i en kommun kan få. Socialchefsnätverket upplevde samtidigt att det var otydligt på vilka grunder som föreningsbidrag betalas ut till kvinnojourer och vilken form av verksamhet som bidraget används till. Övergripande önskade Socialchefsnätverket säkerställa ett likvärdigt stöd till kvinnor som söker stöd, oavsett hos vilken av kvinnojourerna i Sjuhärad det sker. Ytterligare lyftes att ersättningsnivån på föreningsbidraget till kvinnojourer inte ändrats sedan 2012¹ och prisindexreglering saknas. För att besvara frågorna tillsatte Socialchefsnätverket en arbetsgrupp som samordnades av Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund (uppdragsbeskrivning återfinns i Bilaga 2).

Socialchefsnätverket gav även arbetsgruppen i uppdrag att undersöka hur ny lagstiftning om skyddat boende för våldutsatta utifrån lagrådsremiss Ett fönster av möjligheter kan komma att påverka kommunernas verksamhet och samverkan med kvinnojourer.

Syfte

Övergripande syfte med arbetsgruppens uppdrag var att säkerställa att de kvinnor som söker stöd hos en kvinnojour inom Sjuhäradsområdet får ett likvärdigt stöd och innehåll oavsett var i Sjuhärad de bor.

¹ För rekommenderad ersättning till kvinnojourer 2012 se Bilaga 3

Uppdrag

Det uppdrag som Socialchefs nätverket gav till arbetsgruppen bestod av följande två delar:

Del A: Förebyggande insatser och samverkan

- Arbeta med att rätta ut frågetecken kring det bidrag som kommuner idag betalar till kvinnojourer i Sjuhäradsområdet
- Komma med förslag på en modell för att säkerställa samverkan, utbud, innehåll och tillgänglighet, tex genom förslag på samverkansavtal mellan kommuner och kvinnojour i Sjuhärad för att klargöra och precisera vad de ska bidra med för att erhålla kommunala bidrag, till exempel utbud, innehåll, tillgänglighet och öppettider
- Se över behov av indexering av bidragen

Del B: Skyddat boende

- Vad som gäller utifrån förslag på ny lagstiftning om skyddat boende
- Vilka konsekvenser ny lagstiftning kan få för kvinnojourer och kommuner
- Lämna förslag på förändrat arbetssätt och samverkan utifrån ovanstående
- Bevaka när lagen träder i kraft

Vid presentation till Socialchefs nätverket 2023-05-26 fick arbetsgruppen ett utökat uppdrag. Det bestod av att beskriva de tre ersättningsformerna föreningsbidrag, IOP och samverkansavtal för att påvisa vilken ersättningsform som bäst lämpar sig för att ersätta kvinnojourer.

Metod

Underlag för att få fram resultat för del A och B.

- Genomgång av tidigare upprättade dokument/dokumentation och genomförda enkäter på BR gällande kvinnojourer verksamma i Sjuhäradsområdet
- Tillvaratagande av expertkunskap i den arbetsgrupp som formades på uppdrag av Socialchefs nätverket. Arbetsgruppen bestod av representanter från IFO-nätverket samt kvalitetschef från Borås och träffades för digitala avstämningar/träffar vid åtta tillfällen under 2023. Mellan träffarna utbyttes information över mejl
- Intervju med verksamhetschef på Kvinnojouren Borås (2023-04-03)
- Intervju med verksamhetschef på Kvinnojouren Tranan, Skövde (2023-05-30)
- Intervju med socialchef Vårgårda kommun
- Intervju med utvecklingsledare på Fritids- och folkhälsoförvaltningen i Borås stad (2023-10-24)
- Enkät ställd till kvinnojourer verksamma i Sjuhäradsområdet om deras verksamhet utifrån målgrupp, utbud och tillgänglighet
- Jämförelse mellan enkät 2023 och enkät 2012 ställda till kvinnojourer verksamma i Sjuhäradsområdet
- Enkät ställd till kommunerna i Sjuhäradsområdet utifrån förslag till ny lagstiftning av skyddat boende till våldsutsatta
- Omvärldsbevakning kring förslag om ny lagstiftning av skyddat boende till våldsutsatta

Resultat - del A: Förebyggande insatser och samverkan

Vad ingår i ersättningen till kvinnojourer?

Det föreningsbidrag som kommunerna betalar ut till kvinnojourerna medfinansierar den lågtröskeverksamhet som bedrivs på kvinnojourerna. På senare tid har det även kommit att medfinansiera det informationsarbete som tjejjourerna utför. Lågtröskelverksamhet innebär all verksamhet som bedrivs av kvinnojourerna, förutom skyddat boende. Alla boenden som kvinnojourerna bedriver är skyddade boende, oavsett boendeform, inklusive akutboenden. Plats på skyddat boende ingår alltså inte i föreningsbidraget och har aldrig gjort det.

Det nya lagförslaget om skyddat boende, utifrån lagrådsremiss *Ett fönster av möjligheter*, träder troligtvis ikraft under våren 2024. Redan 2015 kom lagförslag om kvalitetssäkring på skyddat boende som inneburit ökade kostnader för kvinnojourerna. Det har i sin tur, i vart fall för Kvinno- och tjejjouren Borås, medfört höjd avgift för placering på skyddat boende. Fram till och med 2023 har alla kommuner i Sjuhärad fått subventionerat pris vid placeringar på skyddat boende vid den kvinnojour de samverkar med. Detta ändras, i vart fall för Borås där kvinnojourens styrelse beslutat att ta bort subventionen, från och med 2024. Orsaken är att det saknas ekonomiskt utrymme framför allt i och med ökade kvalitetskrav.

Samtliga kommuner i Sjuhärad har samverkansavtal med sociala jouren i Borås Stad, som i sin tur har upprättat ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Kvinnojouren Borås gällande placering på akutboende. Detta medför att sociala jouren i Borås (med de åtta medlemskommunerna) samt polisdistriktet Södra har möjlighet att placera personer på Kvinnojouren Borås skyddade boende för akuta placeringar.

Underlag för förslag till beslut gällande ersättning till kvinnojourer i Sjuhärad

För att ta fram underlag för hur kommunerna kan ersätta de kvinnojourer som verkar i Sjuhäradsområdet skickades en enkät (Bilaga 4) ut till tre av kvinnojourerna som verkar geografiskt i Sjuhärad. Enkäten skickades inte till Kvinnojouren Olivia, då den ligger utanför Sjuhärad.

Kvinnojouren Ulricehamn inkom inte med svar. På deras hemsida gick det 2024-01-08 att läsa att de bildade sin organisation 2020 och arbetar med våldsutsatta kvinnor och deras barn, samt med dem som identifierar sig som kvinnor. I deras utbud fanns chattfunktion som är öppen måndagar och torsdagar kl. 17-21 samt onsdagar kl. 8-11. På hemsidan fanns även telefonnummer och möjlighet att fylla i kontaktformulär. Information om eventuella telefontider sänkades.

Enkäten besvarades av de två kvinnojourerna Borås och KiM. Nedan följer en sammanställning utifrån inkomna svar. Resultat från enkäten i sin helhet återfinns i Bilaga 5 och bygger på angivna svar i öppna frågor, vilket innebär att ytterligare utbud kan finnas även om det inte framgår i de svar som kvinnojourerna lämnat.

Målgrupp

Både Borås och KiM tar emot kvinnor som blivit utsatta för våld i nära relation och deras medföljande barn. Utöver det uppgav KiM att de tar emot kvinnor som utsatts för våld i samkönade förhållanden och medföljande husdjur. Borås uppgav att de även tar emot personer som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck, kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor med diagnoser beroende på status samt Hbtq personer. Borås, men inte KiM, tar emot män som

utsätts för våld i nära relation. KiM är knutet till Roks som inte tillåter män på kvinnojourers boenden och inte heller låter män arbeta på deras kvinnojourer. De är även mer restriktiva till att söner i tonårsåldern följer med till skyddat boende. Trots vissa skillnader bör de båda kvinnojourernas målgrupper ses som likvärdiga.

Utbud och tillgänglighet

I de båda kvinnojourernas lågtröskelverksamhet ingår bland annat chattfunktion, tjejverksamhet, jourtelefon, stödsamtal, stöd vid kontakt med myndigheter, anordnande av kompetensutveckling för kommuner samt opinionsbildande arbete. Utöver lågtröskelverksamhet erbjuder kvinnojourerna skyddat boende.

Gällande kvinnojourernas utbud och tillgänglighet kan det sammanfattningsvis sägas att KiM och Borås i stort är likvärdiga.

Sett till den lågtröskelverksamhet som de båda kvinnojourerna bedriver gällande utbud och tillgänglighet kan de, även om de skiljde sig lite åt på några punkter, ses som likvärdiga. Skillnaderna handlade om öppettider för jourtelefon, möjlighet till stödsamtal samt gruppaktiviteter och där det ibland var fördel Borås, ibland fördel KiM. Största skillnaden var att Borås har bemanning dygnet runt på ett av sina skyddade boenden samt erbjuder möjlighet till akuta placeringar. Båda dessa skillnader möjliggörs via den ersättning som utgår från upprättad IOP med sociala jourer i Borås stad. Skyddat boende hör dock inte till den lågtröskelverksamhet som för eningsbidraget medfinansierar och ska därför inte tänkas in i vid ersättning i form av för eningsbidrag till kvinnojourer.

Arbetsgruppen förslår att kvinnojourerna i Borås och KiM även fortsättningsvis tilldelas samma ersättningsnivå för kommunalt bidrag eftersom deras lågtröskelverksamhet är likvärdig för en ekvivalent målgrupp. Arbetsgruppens slutsats är att Kvinnojouren Ulricehamn inte når upp till samma nivå gällande utbud och tillgänglighet och att den därför inte har rätt till samma nivå för för eningsbidrag.

Förslag på hur samverkan mellan kvinnojour och kommun kan förbättras

Resultat från enkäten som gick ut 2023 (Bilaga 5) bekräftar tidigare resultat från den genomlysning som gjordes 2022 (Bilaga 1), det vill säga att det finns saker som båda parter behöver arbeta vidare med. Det handlar bland annat om att ha rätt förväntningar på varandras verksamheter, att samarbeta utan risk för konkurrens om samma uppgifter, fortsatt utveckling av den samverkan som redan finns och att ta vara på varandras kompetenser. Kvinno- och tjejjourerna önskade få besöka socialkontoren i respektive kommun för att till mindre grupper delge sin unika kunskap om mäns våld mot kvinnor samt erbjudande om att utföra insatser som socialtjänsten beviljar och inte hinner eller kan utföra.

Rekommenderad ersättning till kvinnojourer

2012-12-07 beslutade Direktionen (Bilaga 6) att den rekommenderade ersättningen från dåvarande 10 kr per invånare och år skulle öka till 12 kr per invånare och år till kvinnojourerna. I rekommendationen framhölls att en höjning var nödvändig för att verksamheten skulle kunna fortsätta med sitt informations- och samverkansarbete i samma utsträckning som tidigare. Höjningen sågs som en förutsättning för att fortsatt uppmärksamma utsatta barn och kvinnor och ge nödvändig hjälp.

Vid jämförelse av resultat för de enkäter ställda till kvinnojourerna, som skickades ut 2023 och 2012 (Bilaga 7), framkommer att de dels bygger på ungefär samma frågeställningar och dels att kvinnojourerna har utökat sin verksamhet över tid. Idag är tillgängligheten högre med längre öppettider och där Borås dessutom erbjuder telefonkontakt nattetid. Båda kvinnojourerna har öppnat tjejjour som bedriver förebyggande arbete och har chattfunktion.

Skillnader mellan ersättningsmodeller

Arbetsgruppen fick ett tillägg till sitt uppdrag. Det handlade om att beskriva de tre ersättningsformerna föreningsbidrag, IOP och samverkansavtal. Detta för att påvisa vilken form som bäst lämpar sig för kommuner att ersätta ideella verksamheter som kvinnojourer. Underlag för nedanstående redovisning utgår dels från arbetsgruppens erfarenheter, dels från intervjuer (se avsnitt för metod).

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) kan användas när varken traditionellt föreningsbidrag eller upphandling är en lämplig form. Lite förenklat kan sägas att IOP är en överenskommelse mellan en eller flera idéburna organisationer och offentlig sektor. Syftet med IOP är att uppfylla allmän samhällsnytta där en långsiktig ersättning eftersträvas. I ett IOP ska det ingå något utöver kommunens ordinarie utbud och medborgarens perspektiv ska framgå. Till skillnad från en offentlig upphandling är IOP inte ett kommersiellt avtal eller ett juridiskt dokument utan en samverkansform, som bygger på tillit. IOP förhåller sig dock till både Kommunallagen och till Lag om offentlig upphandling (LOU) och måste vara förenligt med upphandlingsregler.

Initiativet till ett IOP ska komma från någon av tilltänkta ingående aktörer. Om det råder samsyn kring det problem som identifierats samt att det finns en lösning, resurser och en vilja att göra något tillsammans startas en process för att gemensamt skapa ett IOP. Syfte och målsättning ska tydligt beskrivas och det ska vara en återkommande dialog om det fortskridande arbetet. Uppföljning ska ske regelbundet där kommunens, den idéburna organisationens och medborgarens/samhällsnyttans perspektiv framgår.

Den ideella förening som ingår ett IOP ska fortsätta att vara en egen aktör. Kommunen kan inte egenmäktigt besluta vad den ideella föreningen ska utföra åt kommunen. Inte heller kan den ideella föreningen själv utnämna sig till utförare där kommunen ska betala för insatser. IOP tas fram i samverkan och båda parter ska vara med och finansiera verksamheten. För den ideella föreningen kan det exempelvis handla om utförda ideella timmar, vilket måste synliggöras i partnerskapet. Det finns fler delar som bör ingå i ett IOP, som inte nämns i denna rapport².

IOP måste inte enbart bestå av en aktör på varje sida. Det förekommer att flera idéburna organisationer har partnerskap med en kommun. Det är högst troligt att även flera kommuner kan gå ihop och upprätta IOP med en kvinnojour, det måste dock säkras om alla kommuner kan skriva under var för sig eller om en kommun måste stå som huvudpart (likt IOP för placering på akutboende på Kvinno- och tjejjouren Borås, där Sociala jouren i Borås stad står som huvudpart och där samtliga kommuner i Sjuhärad ingår). Oavsett om kommuner upprättar ett gemensamt

² Boråsregionen har samlat dels Borås Stads mall obligatoriska ingående delar för IOP och dels flera av Sjuhärads kommuners riktlinjer för IOP.

IOP med den kvinnojour som verkar i deras område eller ett IOP per kommun, så måste alla ingående parter sitta tillsammans och både skapa och följa upp IOP:n.

Skillnad mellan avtalssamverkan och IOP

Vid avtalssamverkan (det Boråsregionen ofta omnämner som samverkansavtal) överlåter en offentlig verksamhet till annan verksamhet (oftast offentlig) att utföra uppgifter. Exempelvis kan en eller flera kommuner via avtal överlåta till en annan kommun att utföra en eller flera insatser. Avtalssamverkan är ett kommersiellt avtal med detaljreglering, vilket IOP inte är.

Skillnad kommunalt föreningsbidrag och IOP

Ett kommunalt föreningsbidrag är ett stöd som delas ut till ideella föreningar. Stödet betalas ut i form av bidrag för att bedriva verksamheten och kan exempelvis gå till att finansiera delar av hyra eller material. Föreningsbidrag är, till skillnad från IOP, inte en samverkansform mellan offentlig och idéburen verksamhet.

Storlek för föreningsbidrag grundas ofta på medlemsantal. Alternativt kan en på förhand definerad summa utifrån antal kommuninnevånare utbetalas. Vid uppföljning av föreningsbidrag till idéburna verksamheter är det ofta otydligt vad, på vilket sätt och vem som ska göra uppföljningen. För kvinnojourer verkar svårigheter med föreningsbidraget till stor del beror på att samverkansarbetet med kvinnojourer ligger på en förvaltning i kommunen, medan en annan förvaltning ansvar för utbetalning och uppföljning. Detta medför att det både blir svårare att samverka mellan socialtjänst och kvinnojour och även svårigheter att få insyn i kvinnojourernas verksamhet.

Förslag på modell för att säkerställa samverkan och ersättning, höjd ersättning och indexering

Utifrån givet uppdrag föreslår arbetsgruppen att IOP används för samverkan och för att ersätta det arbete som kvinnojourerna utför i form av lågtröskelverksamhet, istället för att som idag betala ut föreningsbidrag. Om kommunerna väljer att fortsätta med föreningsbidrag anser arbetsgruppen att kvinnojourernas framförda önskemål om en höjning av det kommunala föreningsbidraget från 12 till 15 kr per invånare och år bör beaktas. Detta eftersom föreningsbidraget inte höjts sedan 2012 och kvinnojourerna utökat både tillgänglighet och utbud i sina verksamheter sedan dess, samtidigt som kostnader generellt ökat över tid. Om IOP används föreslår arbetsgruppen att uträkning för ersättningsnivån beräknas på belopp om 15 kr per invånare det första året. I arbetsgruppens uppdrag ingick också att se över behov av indexering för att ersätta kvinnojourer. Den omvärldsbevakning som gjorts i frågan är inte tillräcklig för att svara på nödvändigheten, ytterligare exempel på hur andra kommuner hanterar frågan hade behövt undersökas. Om indexering ska användas föreslår arbetsgruppen en årlig uppräkningsgrad om 2,5 %.

Tillägg om reserverad upphandling

Sedan 1 januari 2023 finns möjlighet att använda reserverad upphandling. I denna upphandlande samverkansform får vissa leverantörer, exempelvis idéburna aktörer som annars kan ha svårt att konkurrera i enlighet med LOU, positivt särbehandlas. Reserverad upphandling kan användas i tre fall; för ökad sysselsättning, till organisationer som uppfyller vissa krav samt till idéburna organisationer. Reserverad upphandling styrs av regelverk kring upphandling.

Resultat - del B: skyddat boende

Denna del handlar om arbetsgruppens uppdrag att se över eventuella konsekvenser som ett nytt lagförslag om skyddat boende kan komma att innebära. Propositionen, som Regeringen beslutade om i oktober 2023, föreslår att skyddat boende ska bli en ny placeringsform som omfattas av tillståndsplikt och kvalitetskrav. Förslagen stärker även rättigheterna för medföljande barn, som ska få en individuell utredning och bedömning av behov av insatsen, det vill säga ett eget beslut om placering på skyddat boende. Enligt förslaget ska placering av barn göras med stöd av socialtjänstlagen i de fall samtycke finns från båda vårdnadshavarna. Om samtycke saknas från den vårdnadshavare som barnet inte placeras tillsammans med ska socialnämnden, efter ansökan hos förvaltningsrätten, istället kunna placera barnet i ett skyddat boende. Socialnämnden har även möjlighet att besluta om en omedelbar placering i skyddat boende under vissa förutsättningar. Ett sådant beslut ska underställas förvaltningsrätten.

Förslaget innebär att barn som placeras i skyddat boende, ska kunna erbjudas hälsoundersökning i och med att deras tillgång till hälso- och sjukvård ska stärkas. Förslaget innebär även stärkt rätt till skolgång. Det innefattar bland annat att barnet har rätt till mottagande i annan kommun, rätt att fullfölja påbörjad utbildning samt förstärkt rätt till skolskjuts. Enligt det nya lagförslaget ska kommunen även ordna skyddat boende för gängkriminella avhoppare. Reformen är tänkt att träda ikraft 1 april 2024.

Förändringar och eventuella konsekvenser som den nya lagstiftningen kan komma att få för kommunerna

För att ta reda på vilka förändringar samt eventuella konsekvenser som den eventuella nya lagstiftningen kan komma att få för kommunerna skickades en enkät ut till kommunerna under oktober månad. Första linjens chefer inom IFO ombads att tillsammans med medarbetare besvara frågorna. Arbetsgruppen önskade ta reda på hur långt respektive kommun kommit i förberedelsearbetet inför den föreslagna lagändringen. Syftet var även att se hur förslaget kan komma att påverka kommunernas verksamhet och budget samt att ta reda på om det behöver göras något samordnat mellan kommunerna. Samtliga kommuner i Sjuhärad besvarade enkäten och sammanfattning av resultat, som analyserats av arbetsgruppen, presenteras nedan. Sammanställning av resultatet i sin helhet återfinns i Bilaga 8.

Antal vuxna, medföljande barn och avhoppare som placerats i skyddat boende

För att få en uppfattning om hur många placeringar som årligen beviljas på kvinnojourer eller annat boende ombads kommunerna i Sjuhärad att fylla i ungefärliga uppgifter för åren 2020 – 2022 för målgrupperna kvinnor/vuxna, medföljande barn samt antal skyddsplaceringar på boende för gängkriminella avhoppare. Inrapporterad statistik för respektive målgrupp och kommun för de tre åren framgår i tabell 1.

Tabell 1

Ungefärligt antal kvinnor/vuxna, medföljande barn samt gängkriminella avhoppare per kommun som placerades i skyddat boende för åren 2022, 2021 och 2020

Kommun	Kvinnor/vuxna			Medföljande Barn			Avhoppare		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Bollebygd	1	1	1	0	1	0	0	0	-----
Borås	79	49	33	-----	-----	-----	3	1	-----
Herrljunga	2	2	3	7	3	6	1	1	-----
Mark	12	16	12	9	25	9	4	-----	-----
Svenljunga	3	3	2	5	8	6	1	0	-----
Tranemo	4	4	1	4	0	0	0	0	-----
Ulricehamn	5	3	4	5	0	11	0	0	-----
Vårgårda	12	5	3	15	8	-----	0	0	-----

I figuren framgår att antal placeringar för kvinnor/vuxna samt medföljande barn varierade. Sammantaget kan sägas att det är svårt att dra några konkreta slutsatser. Dock verkar det inte alltid vara kommunens storlek sett till befolkningens mängd som avgör antalet placeringar och differensen inom en kommun kan variera stort över tid. Värt att nämna i sammanhanget är att siffrorna inte satts i relation till andra nyckeltal, som exempelvis antal aktualiseringar. Sett till riket i stort vistas varje år ungefär lika många barn som vuxna i skyddade boenden.

Sett till enkätresultat verkar kommunerna ha börjat föra statistik över antal placerade avhoppare på skyddat boende från 2021. Likt resultat ovan verkar inte heller här kommunstorlek utifrån befolkningsunderlag vara avgörande för antal ärenden. Arbetsgruppen ansåg att dessa ärenden sannolikt kommer att öka framöver eftersom avhoppare är en ny målgrupp för placeringsbeslut i skyddat boende. Trots det ansåg arbetsgruppen att handläggning av denna typ av ärenden även framöver kommer ske mer sällan, särskilt i mindre kommuner. Arbetsuppgiften kan därför ta onödig tid i anspråk när den väl utförs. Borås stad har idag en liten avhopparverksamhet på vuxenheten myndighetsutövning. Arbetsgruppen föreslår därför samordning mellan kommuner i Sjuhärad för placeringar av avhoppare i skyddat boende och skulle kunna gälla handläggning, placeringsförfarandet och uppföljning. Detta för att bättre nyttja resurser och kompetenser inom Sjuhärad. Övriga kommuner i Sjuhärad skulle kunna skiva avtal med utförande kommun, exempelvis Borås stads avhopparverksamhet.

Utbildning

För att säkerställa att eventuell ny lagstiftning efterlevs verkar det finnas behov av vidareutbildning. Medarbetare behöver få kännedom om vilka konsekvenser som ny lagstiftningen får för verksamheten och ändrade arbetsuppgifter för handläggare.

Utöver utbildning i ny lagstiftning verkar det finnas behov av kompetensutveckling gällande gängkriminella avhoppare, symtom och konsekvenser av våld³ samt utsatta personers behov och mer IBIC.

³ Utväg har redan idag ett utbildningsansvar för frågor gällande våld i nära relation, något som kommunerna i Sjuhärad betalar för

Om ny lagstiftning för skyddat boende vinner laga kraft föreslår arbetsgruppen digitala utbildningar eller föreläsningar, som kan nå ut brett. Dessa utbildningar kan exempelvis lyftas in i Yrkesresan BoU eller vara tema för de MiniFOKUS som Boråsregionen anordnar.

Framtida behov av handläggare

Enkät svar visade på svårigheter att bedöma kommunernas framtida behov av handläggare. Trots det trodde majoriteten av kommunerna på behov av att utöka antalet handläggare om lagförslaget blir verklighet, beroende av om ärendena kommer öka och i så fall i vilken omfattning. Ett scenario kan vara ett ökat antal ärenden. Om kvinnor i behov av hjälp går under radarn, för att inte riskera sina barns säkerhet i och med nya förslag för medföljande barn, kan antalet ärenden däremot minska. Samtidigt ska Borås stad ha räknat ut en ökning om cirka 140 fler ärenden om ny lagstiftning hade börjat gälla 2023, vilket naturligtvis skulle kräva omfattande utökade resurser bland annat i form av fler handläggare.

Hälsoundersökning

För att kunna erbjuda medföljande barn hälsoundersökning beskrev kommunerna behov av att förtydliga rutiner. Det handlade bland annat om rutiner för vad som gäller vid placering i kommun utanför den egna regionen, rutiner inom den egna kommunen och rutiner för att inte bryta skydd kring sekretess. I sammanhanget kan även poängteras vikten av kännedom om och följsamhet till både upprättade rutiner och till HälsoSAMS⁴

Mottagande i annan kommun, skolgång och skolskjuts

Att se över rutiner nämndes även i kommunernas svar på vad som behöver säkras för att mer övergripande stärka medföljande barns rätt till mottagande i annan kommun samt för att säkra skolgång och skolskjuts. Rutiner behöver säkras mellan placeringskommun och mottagande kommun, mellan överlämnande och mottagande skola samt inom socialtjänsten. För att få till en god samverkan behöver roller och ansvar definieras, där vikten av att känna till och följa SAMS⁵ poängteras.

Kostnadsökningar

Liksom med eventuellt ökat behov av fler handläggare är det svårt att förutsäga vilka kostnadsökningar det nya lagförslaget för med sig. För kostnadsökningar hänvisade kommunerna i Sjuhärad främst till utökat behov av personella resurser, ökade utbildningskostnader och dyrare placeringar på skyddat boende. Regeringen planerar att avsätta medel för reformen, men enligt SKR är ersättningen för låg för att fullt ut kompensera för de faktiska kostnadsökningarna⁶. Arbetsgruppen såg som sannolikt är att kommunerna kommer behöva skjuta till ytterligare medel för placering i skyddat boende, utöver de medel de tilldelas i form av statsbidrag.

⁴ HälsoSAMS är ett konkret och praktiskt stöd för att underlätta samverkan mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och tandvård utifrån gällande lagar och regler med syftet att placerade barn och unga ska få en god och jämlik hälsa. [HälsoSAMS \(socialstyrelsen.se\)](https://www.sams.se/)

⁵ SAMS är ett stöd för att underlätta samverkan mellan socialtjänst och skola och ska säkra att placerade barn får en obruten skolgång. [SAMS \(socialstyrelsen.se\)](https://www.sams.se/)

⁶ Regeringen skjuter till 311 miljoner kronor i generella statsbidrag till kommunerna, vilket motsvarar 31 kr per individ, samt 14.5 miljoner för socialtjänstens tillämpning av en ny lag som rör medföljande barn i skyddat boende. SKR beräkningar visar på att de generella statsbidragen istället borde ligga på 228 kr per invånare.

Kommunalt skyddat boende och upphandling av skyddat boende

Det nya lagförslaget blir en ny boendeinsats i socialtjänstlagen, där kommunen ansvarar för att det finns boenden att tillgå. Ingen av kommunerna i Sjuhärad driver idag eget kommunalt skyddat boende och endast Borås stad ansåg sig ha eventuellt framtida behov av det samt förutsättningar för att ordna med det. För mindre kommuner, med få ärenden, skulle det vara sig bli kostnadseffektivt eller särskilt säkert för våldsutsatta. Det nya lagförslaget medför inte något krav på kommuner att ordna med eget skyddat boende, men däremot en skyldighet att upphandla insatsen om upphandlingens värde överstiger värdet för direktupphandlingsgränsen. Samtliga kommuner i Sjuhärad såg ett värde i att samordna upphandling av skyddat boende. Olika målgrupper nämndes som våldsutsatta, avhoppare, våldsutsatta med missbruksproblematik, våldsutsatta med husdjur och placeringar i behov av specifik språkkompetens. Arbetsgruppen framhåller att kommunerna bör nyttja redan utarbetade kanaler för gemensamt upphandlingsförfarande genom ADDA alternativt att det sker på delregional nivå. Ett tillägg i sammanhanget är möjligheten att använda reserverad upphandling.

Ytterligare behov och saker som kan komma att påverkas i kommuner

Nedan listas saker som kommunerna trodde kan komma att påverkas om nytt lagförslag om skyddat boende blir verklighet:

- Att färre våldsutsatta söker sig till socialtjänsten, alternativt tackar nej till de insatser som de bedöms vara i behov av, varpå kommuner behöver se över alternativa lösningar för vuxna och barn i behov av skydd
- Ökad arbetsbelastning i form av att fler ärenden till utskott, mer komplexa ärenden och längre handläggningstider eftersom ärenden ska upp i förvaltningsrätt

Nedan listas saker som kommunerna trodde de kan komma att behöva om nytt lagförslag om skyddat boende blir verklighet:

- Gemensamma riktlinjer och information till invånare om att det finns hjälp att tillgå
- Resursförstärkning, kunskap, personal och pengar
- Samordnat stöd utifrån att vi alla "sitter i samma båt", kunskapsutbyte och nätverkande i frågan på enhetschefsnivå, även statistik
- Utbildning av politiker och högre tjänstemän

Gällande statistik finns det från 2023 tre nationella nyckeltal för att följa upp individ- och familjeomsorgens stöd till vuxna som utsatts för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck. Dessa kommer troligtvis att kunna hämtas i databasen Kolada. Nyckeltalen avser aktualiseringar, insatser och avslutade insatser där målet har nåtts helt eller delvis. Notera att statistiken inte gäller medföljande barn eller avhoppare.

Nedan listas, utöver det som redan nämnts, utmaningar som SKR ser i och med det nya lagförslaget:

- Ovisshet om skyddat boende handlar om en skydds- eller en stödplacering
- Svårigheter att handläggningen av ärenden för barn och vuxna har olika processer
- Kommunernas tillgång (eller brist på tillgång) till skyddat boende
- Att få de våldsutsatta att söka hjälp
- Övergång till stadigvarande boende

Förändringar och eventuella konsekvenser som den nya lagstiftningen kan komma att få för kvinnojourer

Nytt för privata aktörer i och med nytt lagförslag är att det kommer krävas tillstånd från IVO för att bedriva skyddat boende (för kommuner gäller anmälningsskyldighet). För kvinnojourernas skyddade boenden kommer det att innebära både ökade kvalitetskrav och tillståndsplikt, där IVO ska utöva tillsyn. Både Borås och KiM har i enkätsvar uppgett att deras kvinnojourer är beredda på eventuella ökade kvalitetskrav som kommer gälla deras skyddade boende. De har utbildad personal och rutiner som de tror räcker för uppgiften och de kommer att söka tillstånd för sina skyddade boenden. Sett till riket i stort är det flera kvinnojourer som lägger ner sin verksamhet om skyddat boende, framför allt de som hör till Roks.

Stort tack till arbetsgruppen som bestod av:

Tina Rosenberg, Ulricehamns kommun

Frida Jonassen, Tranemo kommun

Agneta Kettil, Borås stad

Jeanette Zachau, Borås stad

Calle Larsson, Marks kommun

Sara Esbjörnson, Boråsregionen (sammankallande)

Joel Böhm, Projektledare
Joel.bohm@borasregionen.se
Telefon: 0721-565652

Frågor gällande Samverkansformer för kollektivtrafik i Västra Götaland, DKR som forum

FÖRSLAG TILL BESLUT

Direktionen ställer sig bakom inspelet gällande samverkansformer DKR

Ärendebeskrivning

Infrastruktur och kollektivtrafiknämnden (IKN) har i samband med revidering av dokumentet för Samverkansformer för kollektivtrafik i Västra Götaland ställt följande frågor:

- Vilket värde har det att vi samverkar i DKR om kollektivtrafikfrågor?
- Hur upplever du den politiska dialogen på DKR?
- Är det rätt frågor som lyfts på DKR?
- Hur upplever du din egen roll i DKR?
- Hur upplever du balansen mellan frågor som lyfts på DKR från VGR/Västtrafik respektive kommunerna/kommunalförbunden?
- Frekvens på DKR?
- Årlig avstämning av uppföljningen av trafikförsörjningsprogrammet?
- Övriga inspel?

Boråsregionens svar

Vilket värde har det att vi samverkar i DKR om kollektivtrafikfrågor?

- DKR har ett värde om rätt frågor hanteras
 - Frågor på strategisk nivå (program, strategier, målbilder etc).
 - Dialog om kommunöverskridande kollektivtrafik, eftersom den lätt faller bort i kommunernas interna dialoger.
 - Skapar ökad förståelse kring förutsättningar och utmaningar inom hela delregionen.
- För att diskussionen på DKR ska ges bäst förutsättningar till att omhändertas och hanteras vidare ser vi behovet av att VGR representeras av majoriteten. Likaså gäller representanter från Västtrafiks styrelse.

Hur upplever du den politiska dialogen på DKR?

- Positiv utveckling av DKR över åren, där det tidigare var övervägande presentationer och information, medan det idag är övervägande dialog.
- Dialogen är överlag god, men Boråsregionen ställer sig frågan om hur det omhändertas vidare inom Västtrafik och VGR? Hur lyfts frågorna vidare inom VGR till regionstyrelse och regionfullmäktige? (efterfrågar svar/återkoppling)

Är det rätt frågor som lyfts på DKR?

- Vi ser ett behov av att stärka förberedelserna inför DKR-möten, detta för att skapa bästa förutsättningar till en strategisk dialog som rör delregionen.
- Svårt att hålla det på en strategisk nivå, det är lätt att det blir kommunspecifika exempel.
- Trots vikten av att hålla diskussionerna på en övergripande och strategisk nivå, är det värt att påpeka att denna inriktning innebär en risk att stora delar av geografin inte kommer att beröras, vilket kan få sin påverkan på engagemanget i forumet.

Hur upplever du din egen roll i DKR?

- Svårt att se kopplingen till den kommunala kollektivtrafiken.
- Kommundialogen med Västtrafik är tydligare, den handlar mer om konkreta frågor kring trafikering.

Hur upplever du balansen mellan frågor som lyfts på DKR från VGR/Västtrafik respektive kommunerna/kommunalförbunden?

- Positivt med mycket utrymme för dialog.

Frekvens på DKR?

- Vi ser att DKR gör sig allra bäst inför och/eller under utformning eller revidering av program, strategier och dylikt. Därav kan antalet DKR-möten reduceras, exempelvis från dagens två till ett. Frågor rörande kollektivtrafik kan även hanteras under övriga Direktionsmöten under året, då som en punkt på dagordningen.

Årlig avstämning av uppföljningen av trafikförsörjningsprogrammet?

- Det är tillräckligt att ha avstämning kring uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet vartannat år.

Expedieras till

Infrastruktur och Kollektivtrafiknämnden, Västra Götalandsregionen

Karin Björklind, Regionutvecklare
karin.bjorklind@borasregionen.se
Telefon: 0766-084112

Prioritering av redan utredda brister inom regional transportinfrastrukturplan

FÖRSLAG TILL BESLUT

Direktionen beslutar i enlighet med alternativ 1, under förutsättning att Borås Stad medfinansierar åtgärden gällande väg 180

I det fall Borås Stad avstår medfinansiering beslutar Direktionen enligt alternativ 2

Ärendebeskrivning

Utgångspunkten för prioriteringsordningen är att det kommer att vara ett begränsat utrymme för att ta in nya namngivna vägojekt i kommande regionala transportinfrastrukturplan. Ett viktigt medskick till Västra Götalandsregionen är att om mer medel tillförs regional transportinfrastruktur, kan denna prioriteringsordning bli föremål för revidering.

Beslut om prioriteringsordning är beroende av Borås Stads ställningstagande kring medfinansiering av åtgärden på väg 180.

Alternativ 1

1. Väg 180, Borås Stad medfinansierar åtgärden
2. Väg 156, 1 sträcka
3. Väg 27
4. Väg 41

Alternativ 2

1. Väg 156, 1 delsträcka som fortsättning till tidigare beslutad sträcka
2. Väg 27, en del av M1 Kilakorset – Limmared, ca 15 km, 2+1-väg, 100 km/h
3. Väg 180, ingen medfinansiering av Borås Stad
4. Väg 41

Graden av medfinansiering från Borås Stad till åtgärden på väg 180 är inte fastställd, utan beroende av flera faktorer. Dels ska kostnaden för åtgärden räknas om enligt Trafikverkets nya kostnadsmodell, vilket sannolikt kommer att öka kostnaden till över 400 mnkr, dels är utrymmet för nya vägojekt i kommande revidering oklar.

Expedieras till

Västra Götalandsregionen
Medlemskommunerna

Karin Björklind, Regionutvecklare
karin.bjorklind@borasregionen.se
Telefon: 0766-084112

Prioritering av redan utredda brister inom regional transportinfrastrukturplan

Bakgrund

Alla namngivna åtgärder i den nationella- och i de regionala infrastrukturplanerna behöver uppdateras med nytto- och kostnadsberäkning (SEB) av Trafikverket. Arbetet är relativt omfattande och tidskrävande och behöver vara klart redan under oktober 2024.

Antalet SEB:ar som kommer att uppdateras **för nya namngivna vägåtgärder** vid kommande planrevidering har begränsats, för Västra Götalandsregionen är ramen totalt åtta stycken, förslagsvis 1–2 per kommunalförbund.

Fyra utredda brister i Sjuhärad

Västra Götalandsregionen begär in en rangordning av redan utredda brister innan sommaren 2024.

- Väg 180, mellan Alingsås och Borås
- Väg 27, mellan Borås och Länsgränsen mot Jönköping
- Väg 156, mellan Skene och Riksväg 40
- Väg 41, mellan Borås och länsgränsen mot Halland (inom VGR)

Väg 180

Väg 180 Borås – Alingsås
Åtgärdsvalsstudie avslutades 2021/2022

Ett namngivet objekt har utretts; ny väglänk (ca 9 km) mellan Viared och Sandhult.

Tvåfältsväg 80 km/h med stigningsfält

Väg 27

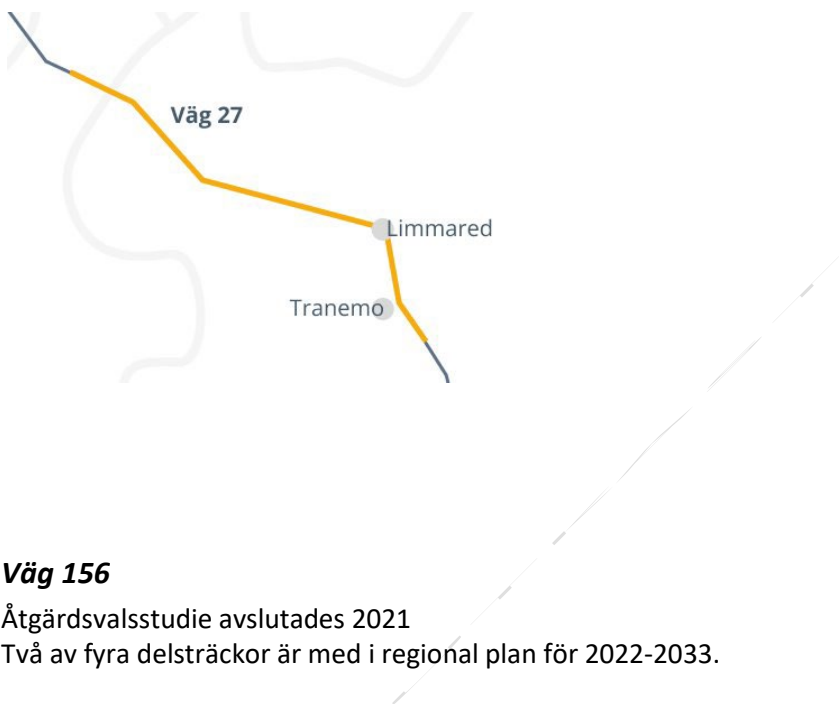
Åtgärdsvalsstudie avslutades 2024

Två namngivna objekt:

- M1 Kilakorset – Limmared, ca 15 km, 2+1-väg, 100 km/h
- M2 Limmared – Tranemo, ca 6 km, 2+1-väg, 100 km/h

Ett åtgärds paket har tagits fram för att öka trafiksäkerheten på sträckan Lockryd –Tranemo med utgångspunkt i dagens vägstandard och hastighet.

Ny trafiksäkerhetsutredning är startad på väg 27 för hela stråket Borås-Karlskrona.

Väg 156

Åtgärdsvalsstudie avslutades 2021

Två av fyra delsträckor är med i regional plan för 2022-2033.

Förbifart Skene är också med, men med kommunal finansiering

Väg 41

Åtgärdsvalsstudie för Viskadalsstråket både tåg och väg 41 genomfördes 2014 – 2016

Två avsnitt ingår i nuvarande plan och ska byggstartas:

- Fritsla –Kråkered
- Sundholmen Björketorp

Det finns ett flertal ytterligare förslag på åtgärder där samtliga saknar tillräckliga underlag.

TRV:s förslag till inspel till nytt objekt: Färdigställa sträckan Fritsla – Gullberg med räcke så att den blir mötesseparerad

Sammanfattning av fakta

	Väg 180	Väg 27		Väg 156		Väg 41
	Viared - Sandhult	Kilakorset -Limmared	Söder om Limmared	Sandvad-Härsjön	Härsjön -Björlanda	Fritsla –Gullberg
Vägbredd	6-10 meter	8-10 m	9 m	8-10 m	8-10 m	Målad 2+1
Hastighet	80 km/h	70-90 km/h	90 km/h	80 km/h	80 km/h	80 Km/h
Antal fordon (ÅDT)	3 350	5 560	7 000	5 400	5 400	6 800
- varav andel tung trafik	9 %	15 %	14,6 %	8%	8%	8,3 %
Längd på åtgärden	9 km	15 km	5,6 km	2,6 km	2,5 km	10 km
Beräknad kostnad	361 Mnkr	600 Mnkr	289 Mnkr	107 Mnkr	100 Mnkr	50-70 Mnkr
TRV:s nyttoberäkningar	Lönsam	Lönsam	Osäker lönsamhet	Lönsam	Osäker lönsamhet	Uppgifter saknas

Tjänstepersonsbedömning

	Väg 180	Väg 27		Väg 156		Väg 41
Effektbedömningar	Viared – Sandhult	Kilakorset- Limmared	Söder om Limmared	Sandvad-Härsjön	Härsjön-Björlanda	Fritsla –Gullberg
Snävt regionalt perspektiv	XXX			XX	XX	
Vidare geografiskt perspektiv (långväga resor)	X	X	X	X	X	X
Resenärer	XX	X	X	X	X	X
Oskyddade trafikanter	XXX	X	X	X	X	
Kollektivtrafik	X	X	X	X	X	
Näringslivet	XX	XX	XX	X	X	X
Möjlig kandidat i revideringen	Hög kostnad, troligen krävs medfinans	Hög kostnad, behöver etappindelas	Ev. Möjlig	Möjlig	Möjlig	Möjlig

Kommentar: Samtliga åtgärder förbättrar trafiksäkerheten samt har mer eller mindre negativ påverkan på miljön och på den biologiska mångfalden.

Boråsregionens prioritering

Alternativ 1

1. Väg 180, Borås Stad medfinansierar åtgärden
2. Väg 156, 1 sträcka
3. Väg 27
4. Väg 41

Alternativ 2

1. Väg 156, 1 delsträcka som fortsättning till tidigare beslutad sträcka
2. Väg 27, en del av M1 Kilakorset – Limmared, ca 15 km, 2+1-väg, 100 km/h
3. Väg 180, ingen medfinansiering av Borås Stad
4. Väg 41

Utgångspunkten för prioriteringsordningen är att det kommer att vara ett begränsat utrymme för att ta in nya namngivna vägojekt i kommande regionala transportinfrastrukturplan. Ett viktigt medskick till Västra Götalandsregionen är att om mer medel tillförs regional transportinfrastruktur, kan denna prioriteringsordning bli föremål för revidering.

Beslut om prioriteringsordning är beroende av Borås Stads ställningstagande kring medfinansiering av åtgärden på väg 180.

Graden av medfinansiering från Borås Stad till åtgärden på väg 180 är inte fastställd, utan beroende av flera faktorer. Dels ska kostnaden för åtgärden räknas om enligt Trafikverkets nya kostnadsmodell, vilket sannolikt kommer att öka kostnaden till över 400 mnkr, dels är utrymmet för nya vägojekt i kommande revidering oklar. Vid förra revideringstillfället gavs ett utrymme på 250 mnkr till Boråsregionen för nya satsningar. Då hade investeringsramen för regional plan ökat med 15 procent, hur regeringen väljer att göra nu är oklart.

Scenario 1. Om Boråsregionen tilldelas 250 mnkr i kommande revidering måste Borås Stad medfinansiera mellanskillnaden mellan 250 mnkr och den uppdaterade kostnaden för åtgärden.

Scenario 2. Om det inte finns några nya medel kan Borås Stad välja att helfinansiera åtgärden.

Scenario 3. Om Borås Stad avstår medfinansiering kommer inte åtgärden att vara aktuell i denna revideringsomgång utan först vid nästa revideringstillfälle om fyra år.

Boråsregionen ska också i kommande åtgärdsplanering vara överens om att eventuella tillkommande medel ska prioriteras för en stor vägåtgärd, där alternativen kan vara förstärkta satsningar på något annat åtgärdsområde.

Anna Laang, Enhetschef Regional utveckling
anna.laang@borasregionen.se
Telefon: 0732-001173

Översyn av fördelning av delregionala utvecklingsmedel 2025 – 2027

FÖRSLAG TILL BESLUT

Direktionen beslutar att

- utlysning av utvecklingsmedel för 2025–2027 sker under perioden 2024-06-03-2024-08-23 enligt fastställda kriterier och reviderade styrdokument
- årligen avsätta medel för oförutsedda utgifter och nyskapande utvecklingsprojekt för att skapa en mer flexibel modell
- utlysning av projektmedel för kultur sker vid separat tillfälle och enligt prioriterade områden i Sjuhärads kulturplan 2024 - 2027
- avsätta medel för halvtidsutvärdering av Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021 – 2030 i samband med översynen av Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030
- teckna en överenskommelse med Ung Företagsamhet Älvsborg som grund för bidrag under perioden 2025 – 2027

Ärendebeskrivning

Uppdrag

Vid Direktionens sammanträde i juni 2023 fick kansliet i uppdrag att skapa en mer flexibel modell för fördelning av delregionala utvecklingsmedel från och med 2025. Inför den nya programperioden, med ny reviderad överenskommelse mellan regionen och kommunalförbunden, fick kansliet även i uppdrag att revidera styrdokumentet. Enligt beslutet ska samma kriterier och fördelningsmodell fortsatt gälla för fördelning av medel.

Bakgrund

Boråsregionen utlyser årligen utvecklingsmedel för samverkansprojekt som ska bidra till utveckling och tillväxt i Sjuhärad och som ligger i linje med den delregionala utvecklingsstrategin och kulturplanen. Fördelningen av medel sker enligt den tredelade behovsstyrda tillväxtmodell som beslutats av Direktionen.

Finansieringen av det regionala utvecklingsarbetet regleras genom en överenskommelse mellan Västra Götalandsregionen och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund. Nuvarande överenskommelse sträcker sig över perioden 2021 – 2024. Ett förslag till ettårig överenskommelse har tagits fram för 2025 och beslut om att anta den sker i de regionala nämnderna och förbundens Direktioner under hösten. Den regionala utvecklingsstrategin ska utvärderas 2024 - 2025 och därefter kommer en ny överenskommelse att tas fram, preliminärt för perioden 2026 - 2030.

Modell för hantering av utvecklingsmedel

Direktionen har beslutat att Boråsregionens fördelningsmodell ska utgå från identifierade behov för det delregionala utvecklingsarbetet. Modellen innebär att Direktionen har en tydlig roll att styra medlen mot insatser som svarar upp mot identifierade behov och utmaningar. Modellen innebär att medlen delas upp i tre olika potter enligt nedan.

Spetsutveckling och profilering i utpekade styrkeområden	Kommungemensamma satsningar	Utllysning nya utvecklingsprojekt
För de organisationer som anses stödja Sjuhäradsandan i spetsutveckling och profilering utifrån identifierade styrkor	Gemensam processledning utifrån RUS och kultursamverkan	Utllysning utifrån prioriterade insatser i linje med Utvecklingsstrategi för Sjuhärad
Science Park Borås Ung företagsamhet	Processledning inom <ul style="list-style-type: none">• Bygga kompetens• Klimat 2030• Kultursamverkan• Övergripande RUS	

Finansiering

Miljö- och regionutvecklingsnämnden föreslås avsätta 9 000 tkr för 2025 varav 1 500 tkr avsätts för att nå klimatmålen och arbetet med Klimat 2030. Regionens kulturnämnd planerar att avsätta 2 050 tkr. De regionala medlen avsätts under förutsättning att de motfinansieras med motsvarande andel kommunala medel/kommunalförbundets medel enligt medfinansieringsprincipen 50/50. De disponibla medlen från regionen och kommunerna ligger på samma nivå 2024 som när överenskommelsen infördes 2014. Med ökade kostnader innebär det en årlig värdeminskning i och med att kompensation för inflation uteblivit.

Inför utlysning av utvecklingsmedel 2025 – 2027

Ett förslag till överenskommelse mellan Västra Götalandsregionen och kommunalförbunden för 2025 har tagits fram inför beslut i de regionala nämnderna samt i förbundens direktioner under hösten 2024. Förslaget inför kommande utlysning är att ett inriktningsbeslut antas av Direktionen vid sammanträdet i oktober för fördelning av projektmedel för hela perioden 2025 – 2027 med reservation för att en ny överenskommelse tecknas samt att medel avsätts för ändamålet från Västra Götalandsregionen och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund.

För att undvika inlåsningseffekter och skapa en mer flexibel modell som har beredskap för nya regionala utvecklingsinitiativ under perioden föreslås att medel årligen avsätts för oförutsedda utgifter och nyskapande utvecklingsprojekt.

I december 2023 antog Direktionen en reviderad delregional kulturplan som ska styra fördelningen av projektmedel och arbetsinsatser under perioden 2024 - 2027. Samtidigt beslutades om utlysning av medel för kulturutvecklingsprojekt inför 2024. Beslut om fördelning av dessa medel togs på Direktionens möte i april, vilket leder till en förskjutning av projektperioden för kulturprojekt. Med anledning av detta föreslås att utlysning av projektmedel för kultur sker i december 2024 inför perioden 2025 – 2027 för att ligga i fas med föregående utlysning.

Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021 – 2030 antogs av Direktionen juni 2021. I strategin står att en halvtidsutvärdering av den delregionala utvecklingsstrategin ska genomföras 2025 i samband med översynen av den regionala utvecklingsstrategin. Regionen har inlett processen med översynen av den regionala utvecklingsstrategin med fokus på utvärdering av de fyra kraftsamlingarna som ska ses över vart fjärde år. För att effektivisera den delregionala processen föreslås att halvtidsutvärderingen av den delregionala strategin påbörjas under hösten 2024 för att dra nytta av och bidra till den regionala översynen.

Med stöd av utredningen Finansieringsmodell för Ung företagsamhet i Älvsborg som genomfördes 2019 var att fortsatt ge ett årligt stöd på 800 tkr som avser arbetet på gymnasienivå. Förslaget är att ge kansliet i uppdrag att ta fram en överenskommelse som underlag för stöd till Ung Företagsamhet för perioden 2025 – 2027. Det ska framgå av överenskommelsen hur stödet samspelar med Utvecklingsstrategi för Sjuhärad och fokusområdet Strategisk kompetensförsörjning.

Förslag till beslut

- Att utlysning av utvecklingsmedel 2025–2027 sker under perioden 2024-06-03-2024-08-23 enligt fastställda kriterier och reviderade styrdokument
- Att årligen avsätta medel för oförutsedda utgifter och nyskapande utvecklingsprojekt för att skapa en mer flexibel modell
- Att utlysning av projektmedel för kultur sker vid separat tillfälle och enligt prioriterade områden i Sjuhärads kulturplan 2024 - 2027
- Att avsätta medel för halvtidsutvärdering av Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021 – 2030 i samband med översynen av Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030
- Att teckna en överenskommelse med Ung Företagsamhet Älvsborg som grund för bidrag under perioden 2025 - 2027

Beslutsunderlag

- Styrdokument för hantering av delregionala utvecklingsmedel 2025–2027
- Allmänna villkor för DRUM 2025–2027

Ärendets gång

2024-05-07 BH7
2024-05-14 Presidium
2024-05-24 Direktion

Styrdokument för hantering av delregionala utvecklingsmedel 2025–2027

Beslutad av Direktionen 2024-05-24

Bakgrund

Västra Götalandsregionen har en regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030, VG2030, som arbetats fram av Västra Götalandsregionen tillsammans med kommunalförbunden, kommuner och ytterligare aktörer i regionen. Kopplat till strategin har Boråsregionen tagit fram en delregional utvecklingsstrategi, Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021–2030. Utvecklingsstrategin innehåller fem fokusområden; En innovativ och konkurrenskraftig delregion, Strategisk kompetensförsörjning, En socialt hållbar delregion, En cirkulär och hållbar delregion samt Hållbar samhällsplanering som tillsammans med Klimat 2030 och Sjuhärads kulturplan 2024–2027 styr fördelningen av utvecklingsmedel.

Enligt Överenskommelse om delregionala utvecklingsmedel och samverkan mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund (KF) avsätter Västra Götalandsregionens miljö och regionutvecklingsnämnd (MRU) och kulturnämnd (KUN) årligen medel för delregional utveckling. Västra Götalandsregionen avsätter totalt 11 050 tkr och kommunerna motfinansierar med motsvarande belopp. 500 tkr av de regionala medlen är undantagna denna princip och kan användas till förstudier/analys utan kommunal uppväxling. Enligt överenskommelsen ska kommunalförbundet säkra delregionala processledare inom prioriterade områden samt fördela medel till externa samverkansprojekt och insatser. Syftet med gemensam finansiering är att skapa en god grund för regional och delregional utveckling genom flernivåsamverkan. Budgeten beslutas årligen av respektive parter.

Utgångspunkt

Utgångspunkten är att den årliga tilldelningen av utvecklingsmedel ska bidra till Sjuhärads utveckling inom Utvecklingsstrategi för Sjuhärads fem fokusområden, Klimat 2030 samt målområdena från Sjuhärads kulturplan. Insatserna ska göras gemensamt; genom samarbete möjliggörs större utvecklingseffekter än vad var och en kan åstadkomma var för sig. Medlen ska stödja nya satsningar som behöver finansiell hjälp i ett inledande skede. Ambitionen är att utvecklingsmedlen ska åstadkomma effekter i hela Sjuhärad. Den gemensamma nyttan i Sjuhärad är därför vägledande.

Generella kriterier för fördelning av utvecklingsmedel

De generella kriterierna ska vara styrande vid utlysning och fungera som urvalskriterier vid beredning av projektansökningar och prioriterade insatser.

- **Målstyrning**

Utvecklingsarbetet utgår från en målstyrd process där fastställda mål står i fokus. Samtliga av de satsningar som beviljas medel ska ligga i linje med Utvecklingsstrategi för Sjuhärads fem fokusområden, Klimat 2030 eller målområdena från Sjuhärads kulturplan.

- **Delregionalt perspektiv**

Medlen ska användas till insatser som ger ett tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv. Utgångspunkt för medlens användning är Sjuhärad där helhetssynen är överordnad lokala perspektiv. Det handlar om att utveckla en delregion där kommungränser är utsuddade och där invånare och näringsidkare kan ta del av hela Sjuhärads utbud. Den gemensamma nyttan i Sjuhärad ska vara vägledande.

- **Samverkan med minst två kommuner**

I samtliga projekt ska det finnas kommunal samverkan inom Sjuhärads geografiska territorium. För att beviljas medel ställs därför krav på aktiv samverkan med minst två kommuner/kommunala bolag i Sjuhärad som samverkanspartners. Syftet är att stimulera samverkan, få en större förankring och delaktighet i kommunerna samt att få större effekt av satsade medel. Samverkan bör även ske med andra aktörer inom exempelvis näringsliv, akademi och social ekonomi. Utgångspunkten är att aktörerna i Sjuhärad genom samarbete åstadkommer större effekter än vad var och en kan åstadkomma var för sig.

- **Tidsbegränsning om max 3 år**

Medel från Boråsregionen kan ges till projekt i max tre år. Utgångspunkten är att projekt är en tidsbestämd satsning för att åstadkomma ett i förväg bestämt mål. Projekt har därmed specifika krav när det gäller tid, kostnad och måluppfyllelse.

- **Tydlig finansiell långsiktighet**

Projektet ska från start ha en tydlig finansiell långsiktig plan för hur projektet (om så planeras) ska finansieras efter projektens slut. Det handlar om att projektet redan vid ansökningstillfället har en plan och tydligt anger hur satsningen ska bedrivas efter projektens slut, vilken dess huvudman ska vara samt hur finansieringen ska se ut. Syftet är att säkra projektets fortlevnad samt minska inlåsningsmekanismer och beroendet av kommunalförbundets stöd. Om däremot projektet är en engångsföreteelse och det unika ligger i projektets slutliga resultat eller metod som framarbetats ställs inga krav på finansiell långsiktighet. Däremot ska det finnas en plan för hur resultatet ska tillvaratas och spridas.

- **Nyttjande av utvecklingsmedel**

Utvecklingsmedel kan ges till projektledning och arbetsinsatser, dock inte till större investeringskostnader.

- **Fördelning av utvecklingsmedel**

Utvecklingsmedel ska satsas i projekt och insatser som bidrar till att vi tillsammans utvecklar Sjuhärad och är en del av omställningen till ett hållbart och konkurrenskraftigt Västra Götaland enligt de ovan nämnda styrdokumenterna. Det innebär att samtliga medel ska avsättas till insatser, processer och samverkansprojekt.

- **Uppväxling**

Ett mervärde är att sökta projektmedel ska växlas upp mot andra externa finansieringskällor

- **Projekt**

Projekt är en bestämd avgränsad verksamhet med specifikt mål, under en begränsad tidsperiod och med förutbestämda resurser. Projektet ska vara väl avgränsat från ordinarie verksamhet.

- **Förstudier**

Förstudie är en preliminär studie i ett första skede av ett projekt. Förstudier ska därför ha inriktningen att resultatet kan ses som ett projektförslag och svara på om projektet går att genomföra, framtida samverkanspartners och hur det i nästa fas planeras att genomföras. Förstudier kan sökas en gång per år från Boråsregionen och enligt delegation beslutar ordförande i Beredningen för hållbar regional utveckling Sjuhärad, BH7, om tilldelning upp till 100 tkr. Tidsgränsen för förstudier är ett år.

Modell för hantering av utvecklingsmedel

Medel för regionala samverkansprojekt utlyses årligen utifrån fastställda kriterier och styrdokument. Sökande ges möjlighet att inkomma med ansökningar för olika projekt i linje med Utvecklingsstrategi för Sjuhärads fem fokusområden, Klimat 2030 eller målområdena från Sjuhärads kulturplan. Information om utlysning av utvecklingsmedel sker på Boråsregionens hemsida, på LinkedIn samt i befintliga chefsnätverk. Referensgrupper stödjer kansliet i beredning och strategisk prioritering av projektansökningar. Förslag på fördelning bereds i BH7. Beslut om medlens fördelning tas av Direktionen senast i oktober 2024 för fördelning av projektmedel hela perioden 2025 – 2027 med reservation att projektet arbetar i enlighet med ansökan och uppsatta mål, att en ny överenskommelse tecknas samt att medel avsätts för ändamålet från Västra Götalandsregionen och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund.

Resultat, utvärdering och uppföljning

Uppföljning av enskilda projekt genomförs löpande av kansliet inför utbetalning av medel genom att projekten inkommer med en lägesrapport samt rekvisition var sjätte månad. Om projektet förändras utifrån ursprungligt beslut måste en revidering inkomma, som granskas och godkänns av Boråsregionen. Information om vilka reviderade ansökningar som godkänts rapporteras till Direktionen på nästkommande sammanträde.

Boråsregionen ska årligen inkomma till Västra Götalandsregionen med underlag inför dialoger och samtal. I förbundets budget och årsredovisning ska de delregionala utvecklingsmedlen, den regionala medfinansieringen och dess inriktning synliggöras. Resultaten av projekt och satsningar ska årligen presenteras för Direktionen. Resultat av Västra Götalandsregionens uppföljning av delregionala utvecklingsmedel tillsammans med en delregional uppföljning presenteras årligen för Direktionen.

Roller och ansvar

Direktionen	Direktionen har det formella ansvaret för utvecklingsmedel på delregional nivå. Direktionen bestämmer över medlens strategiska inriktning och beslutar hur utvecklingsmedlen ska fördelas.
Presidiet	Presidiet är den slutliga instansen innan ärendet överlämnas till Direktionen för beslut.
Beredningar	BH7 har det övergripande ansvaret för beredning av utvecklingsmedel med stöd från övriga beredningar.
Kommunchefer	Kommuncheferna lämnar synpunkter inför framtagandet av förslag på fördelning av utvecklingsmedel.
Kommunalförbundet	Kommunalförbundet ansvarar för processen, från utlysning till uppföljning. Det inkluderar exempelvis genomförande av utlysning, handläggande av inkomna projektansökningar, framarbetning av förslag på fördelning av medel, löpande kontakt med pågående projekt, granskning av lägesrapporter och rekvisitioner inför utbetalning, avstämningsmöten med projektägare, uppföljning på övergripande nivå i dialog med VGR samt övriga kommunalförbund.
Referensgrupper	Stödjer kansliet i beredning och strategisk prioritering av projektansökningar. Består av befintliga nätverk med sakkunniga tjänstepersoner från kommunerna samt Boråsregionens sakkunniga.
VGR	Boråsregionens och VGRs roll- och ansvarsfördelning regleras i en årlig överenskommelse.

Allmänna villkor för delregionala utvecklingsmedel 2025–2027

Generella kriterier för tilldelning av utvecklingsmedel

De generella kriterierna ska vara styrande vid utlysning och fungera som urvalskriterier vid beredning av inkomna projektansökningar.

- **Vem kan söka?**
Aktörer inom offentlig verksamhet, näringsliv, akademi, ideell förening och/eller social ekonomi. Medel kan inte användas internt för utveckling av ett företag eller en organisation.
- **Målstyrning**
Utvecklingsarbetet utgår från en målstyrd process där fastställda mål står i fokus. Samtliga av de satsningar som beviljas medel ska ligga i linje med Utvecklingsstrategi för Sjuhärads fem fokusområden, Klimat 2030 eller målområdena i Sjuhärads kulturplan.
- **Delregionalt perspektiv**
Medlen ska användas till insatser som ger ett tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv och den gemensamma nyttan i Sjuhärad ska vara vägledande.
- **Samverkan med minst två kommuner**
I samtliga projekt ska det finnas kommunal samverkan inom Sjuhärads geografiska territorium. För att beviljas medel ställs därför krav på aktiv samverkan med minst två kommuner/kommunala bolag i Sjuhärad som samverkanspartners. Utgångspunkten är att aktörerna i Sjuhärad genom samarbete åstadkommer större effekter än vad var och en kan åstadkomma var för sig.
- **Tidsbegränsning om max 3 år**
Medel från Boråsregionen kan endast ges till projekt i max tre år.
- **Tydlig finansiell långsiktighet**
Projektet ska från start ha en tydlig finansiell långsiktig plan för hur projektet (om så planeras) ska finansieras efter projektens slut. Det ska finnas en plan för hur resultatet ska tillvaratas och spridas.
- **Nyttjande av utvecklingsmedel**
Utvecklingsmedel ska gå till projektledning, aktiviteter och arbetsinsatser och inte till större investeringskostnader.
- **Fördelning av utvecklingsmedlen**
Utvecklingsmedel ska satsas i projekt och insatser som bidrar till att vi tillsammans utvecklar Sjuhärad och är en del av omställningen till ett hållbart och konkurrenskraftigt Västra Götaland enligt de ovan nämnda styrdokumenterna. Det innebär att samtliga medel ska avsättas till insatser, processer och samverkansprojekt.
- **Uppväxling**
Ett mervärde är att söka projektmedel ska växlas upp mot externa finansieringskällor
- **Projekt**
Projekt är en bestämd avgränsad verksamhet med specifikt mål, under en begränsad tidsperiod och med förutbestämda resurser. Projektet ska vara väl avgränsat från ordinarie verksamhet.
- **Förstudier**
Förstudie är en preliminär studie i ett första skede av ett projekt. Förstudier ska därför ha inriktningen att resultatet kan ses som ett projektförslag och svara på om projektet går att genomföra, framtida samverkanspartners och hur det i nästa fas planeras att genomföras. Förstudier kan sökas en gång per år från Boråsregionen och enligt delegation beslutar ordförande i Beredningen för hållbar regional utveckling Sjuhärad, BH7, om tilldelning upp till 100 tkr. Tidsgränsen för förstudier är ett år.

Anna Laang, Enhetschef regional utveckling

anna.laang@borasregionen.se

Telefon: 0732-001173

Boråsregionens yttrande gällande remissbetänkande SOU 2024:22 En ny organisation för förvaltning av EU-medel

FÖRSLAG TILL BESLUT

Direktionen beslutar att ställa sig bakom yttrandet

Ärendebeskrivning

Boråsregionen har som enda kommunalförbund i Västra Götaland ombetts att lämna synpunkter på betänkandet [En ny organisation för förvaltning av EU-medel \(SOU2024:22\)](#). Utredningen har bland annat haft i uppdrag att föreslå en myndighetsstruktur som möjliggör att EU-medel förvaltas på ett mer ändamålsenligt, effektivt och rättssäkert sätt.

Utredningen föreslår att ansvaret för regionala utvecklingsfonden, fonden för en rättvis omställning och Europeiska socialfonden+ samlas på en myndighet, Tillväxtverket. Det innebär att Svenska ESF-rådet upphör som egen myndighet. Ansvaret för länsstyrelsernas handläggning och prövning av projekt- och investeringsstöd inom europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling föreslås koncentreras till sex län däribland Västra Götalands län. Det regionala strukturfondspartnerskapet föreslås ersättas av strategiskt orienterade partnerskap med fokus på utlysningsskedet. Vidare föreslår man en lagstadgad anmälningsskyldighet vid misstänkt brottslighet med EU-medel samt att ekonomistyrningen tar en mer främjande och förebyggande roll.

Förslag om förvaltningen av sammanhållningsfonderna

Förvaltningen av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska socialfonden+ är i dag uppdelad mellan Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet. Utredningen föreslår att ansvaret för hanteringen av dessa fonders medel samlas hos Tillväxtverket.

Det finns många likheter mellan fonderna som att båda myndigheterna verkar under gemensamt EU-regelverk med gemensamma krav på funktioner och processer. Boråsregionen ställer sig positiv till att samla fonderna i en förvaltande myndighet för att effektivisera processerna och för att åstadkomma positiva synergieffekter som i sin tur underlättar för de som söker medel ur fonderna.

Det regionala strukturfondspartnerskapet

Västsverige bildar ett av åtta strukturfondspartnerskap i Sverige. De skapades för att säkerställa det regionala inflytandet över de pengar som kommer från EU genom regionalfonden och socialfonden. Västra Götalandsregionen är värdorganisation för partnerskapet och administrerar sekretariatet med stöd av Region Halland. Uppdraget är att prioritera bland inkomna ansökningar till två strukturfonder; Europeiska regionala utvecklingsfonden ERUF och Europeiska socialfonden+ (ESF+). ERUF's fondmedel ska gå till projekt som bidrar till ett hållbart och mer konkurrenskraftigt Västsverige och ESF+ medel används för att förstärka den nationella arbetsmarknadspolitiken.

Utredningen föreslår att dagens regionala strukturfondspartnerskap ska ersättas med ett system med mer strategiskt orienterade partnerskap med fokus på utlysningsskedet. Bedömningen görs även att antalet regionala program med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden bör minska kommande programperiod. Boråsregionen ställer sig bakom Västra Götalandsregionens förslag att ersätta dagens strukturfondspartnerskap med regionala beslutsgrupper som har en liknande sammansättning som dagens med lokala representanter från olika organisationer. Den lokala kunskapen är av avgörande betydelse för att säkerställa att projektmedel beviljas till aktörer som bidrar till regional utveckling och tillväxt. Funktionerna som arbetar med regional utveckling har god insikt och kunskap om respektive regions förutsättningar och utmaningar, en kunskap som är värdefull för bedömningen av projekt som riskerar att gå förlorad om beslut och bedömningar flyttas till en central myndighet Tillväxtverket.

Det Västsvenska strukturfondspartnerskapet representeras av politiker från kommuner och regioner. Vidare representanter från andra myndigheter och intresseorganisationer. Partnerskapet är en sammansättning av förtroendevalda, arbetsmarknadens organisationer, statliga myndigheter, intresseorganisationer och näringslivet. Det speglar regionernas sammansättning med en bred geografisk spridning och kompetens som bidrar till väl grundade och förankrade beslut. Partnerskapets uppgift är bland annat att prioritera bland de ansökningar som godkänts av förvaltande myndighet (Tillväxtverket och ESF-rådet). Prioriteringsgrunderna fokuserar på regionala behov och prioriteringar. Programmets prioriteringar styrs och bör fortsättningsvis styras av den regionala utvecklingsstrategin. Partnerskapet fungerar väl och arbetar systematiskt enligt den regionala utvecklingsstrategin som säkrar långsiktig hållbar utveckling och ett robust system med aktörer som verkställer projekt utifrån regionens behov. Det är av största vikt att detta fungerande partnerskap i en stor region som Västra Götaland och Halland utgör får behålla sitt mandat att granska och besluta om inriktning och fördelning av EU-medel. Det bidrar till omställningen till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle som gynnar hela landet. Befolkningsunderlaget som partnerskapet speglar uppgår till drygt 2 miljoner invånare.

En av styrkorna i den västsvenska modellen är att det regionala utvecklingsuppdraget samfinansieras med regionala skattemedel, statliga 1.1 anslag, EU:s finansieringskällor och delregionala utvecklingsmedel som kommunerna medfinansierar. Denna breda finansieringsmodell ger betydande uppväxlingseffekter när EU:s fonder kombineras med andra utvecklingsmedel. Detta engagemang ökar också förståelsen för det europeiska systemet och bidrar till regionala utvecklingsinsatser i Västsverige. Västra Sverige är nationellt ledande inom en rad forskningsområden av nationellt intresse och med satsningarna på den gröna omställningen inom fordonsindustrin bidrar regionen till landets hållbara utveckling och stärker landets konkurrenskraft. Den framgångsrika utvecklingen hade inte varit möjlig utan det breda partnerskapet och samfinansieringen.

Perioden 2014-2020 beviljades många aktörer i Västsverige medel från den regionala utvecklingsfonden och socialfonden. Det har bidragit till en positiv utveckling för västra Sveriges innovations- och forskningscentra, näringslivets utveckling och stärkt den offentliga sektorn samt lett till många arbetstillfällen. Av beviljade medel inom ERUF har 32% gått till högskola, universitet och forskningsinstitut, 27% till Science Parks och inkubatorer, 21% till företagsfrämjande aktörer, 10% till riskkapital (Almi Invest) och 9% till kommuner och kommunala bolag. Medel från socialfonden har fördelats med 47% till kommuner och kommunala bolag, 21% till samordningsförbund, 9% till regioner och regionala förvaltningar, 8% till högskolor, universitet och forskningsinstitut och 4% till företagsfrämjande aktörer. Aktörer i Sjuhärad och aktörer som verkar i delregionen som beviljats medel från regionalfonden är exempelvis IDC West med IUC Sjuhärad 66,2 mnkr, Almi 50 mnkr,

Högskolan i Borås 32,3 mnkr och Rise 19 mnkr. Sjuhärads samordningsförbund har sammanlagt beviljats 35 mnkr från socialfonden och IDC West med IUC Sjuhärad 33,3 mnkr. Beslut att bevilja medel till dessa aktörer bottnar i god lokalkännedom och bred samverkan och kompetens som det Västsvenska partnerskapet representerar.

Ett av Sjuhärads profilområden och styrkor är Science Park Borås som är världsledande inom sina forskningsområden. Circular Hub är en innovationsmiljö på Science Park Borås och en plattform för omställning till cirkulär ekonomi. Satsningen har fått stöd via regionalfonden Västsverige för att stötta företagen i resan mot att bli mer cirkulära. Det första steget handlar om kompetenshöjning i vad cirkulär ekonomi är och hur man som företag ställer om. Nästa steg handlar om att skapa lönsamma cirkulära affärsmodeller och identifiera vilken teknik som behövs i det cirkulära ekosystemet. Dyliga långsiktiga satsningar riskerar att försvåras om det regionala perspektivet saknas.

Det regionala utvecklingsuppdraget och den lokala dimensionen

Sveriges regioner har ett regionalt utvecklingsansvar utöver ansvar för hälso- och sjukvården. Uppdraget är lagstadgat och innebär att regionerna ska utarbeta en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för att genomföra den regionala utvecklingsstrategin. Sjuhärads utvecklingsstrategi samspelar med den regionala utvecklingsstrategin. Fonderna har avgörande betydelse för den regionala utvecklingen eftersom fondmedlen kombineras med andra regionala och kommunala utvecklingsmedel vilket ger positiva uppväxlingseffekter.

I överenskommelsen om delregionala utvecklingsmedel och samverkan mellan Västra Götalandsregionen och Boråsregionen avsätts regionala och kommunala medel för att arbeta mot målen i den regionala och den delregionala utvecklingsstrategin. De delregionala utvecklingsmedlen utgör fundamentet för förbundets regionala utvecklingsarbete och för de projektmedel som utlyses till samarbetspartner i Sjuhärad som bidrar till utveckling och ökad konkurrenskraft för regionen. Enligt överenskommelsen ska det alltid undersökas om andra finansieringsverktyg är möjliga för de insatser som avses, exempelvis nationella program eller EU:s fonder och program. En särskild ambition för de delregionala utvecklingsmedlen är möjligheten till uppväxling via dessa externa finansieringskällor. Det sker idag genom flera av förbundets projekt som Fossilfri Boråsregion med internationella projektet Green Fleets och Science Park Borås verksamhet Circuclar Hub och det regionala etableringsprojektet VEGO. Dessa bidrar till att mer externa medel för utvecklingsinsatser kommer Sjuhärad till del vilket leder till hållbar utveckling, arbetstillfällen och forskningsinsatser inom våra styrkeområden.

Enligt Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbunds bestämda uppfattning bör prioriteringarna även fortsättningsvis styras av de regionala utvecklingsstrategierna med fortsatt decentraliserad beslutsnivå.

Beslutsunderlag

- Ställningstagande avseende EU:s sammanhållningspolitik efter 2027. Sveriges Kommuner & Regioner
- SOU 2024:22 En ny organisation för förvaltning av EU-medel

Expedieras till

Finansdepartementet
Västra Götalandsregionen

Pressmeddelande från Finansdepartementet

Utredning föreslår åtgärder för effektivare hantering av EU-medel

Publicerad 15 mars 2024

Finansminister Elisabeth Svantesson har tagit emot slutbetänkandet från Utredningen om hantering av EU-medel. Utredningen har bland annat haft i uppdrag att föreslå en myndighetsstruktur som möjliggör att EU-medel förvaltas på ett mer ändamålsenligt, effektivt och rättssäkert sätt.

Finansminister Elisabeth Svantesson tar emot slutbetänkandet från Utredningen om hantering av EU-medel.

Henrik Nyström/Regeringskansliet

- Utredningens slutsatser är viktiga för att se över den samlade organisatoriska strukturen och ansvarsfördelningen för hantering av EU-medel i Sverige. Dessa medel är viktiga för att stödja ett konkurrenskraftigt fiske och jordbruk, en stark regional utveckling och konkurrenskraft, och en väl fungerande arbetsmarknad och kompetensförsörjning, säger finansminister Elisabeth Svantesson.

I betänkandet En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU2024:22) redogör utredningen för sina slutsatser och förslag, till exempel:

- Ansvar för regionala utvecklingsfonden, fonden för en rättvis omställning och Europeiska socialfonden+ föreslås samlas på en myndighet, Tillväxtverket. Det skulle innebära att Svenska ESF-rådet upphör som egen myndighet. Ansvar för handläggning och kontroll av areal- och djurbaserade stöd inom jordbruksfonderna föreslås centraliseras från länsstyrelserna till Jordbruksverket.
- Ansvar för länsstyrelsernas handläggning och prövning av projekt- och investeringsstöd inom europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling föreslås koncentreras till länsstyrelserna i Norrbottens, Örebro, Stockholms, Östergötlands, Västra Götalands och Skåne län.
- De regionala strukturfondspartnerskapen föreslås ersättas av strategiskt orienterade partnerskap med fokus på utlysningsskedet.
- En lagstadgad anmälningsskyldighet vid misstänkt brottslighet med EU-medel föreslås.
- Ekonomistyrningsverket föreslås ta en mer främjande och förebyggande roll.

Utredningens förslag kommer nu att beredas i Regeringskansliet.

Bakgrund

Regeringen utsåg i november 2021 chefen för Revisorsinspektionen Per Johansson till särskild utredare. Uppdraget innefattade bland annat att kartlägga och beskriva förvaltning och hanteringen av EU-medel hos de

myndigheter som hanterar eller granskar EU-medel samt deras uppdrag och ansvarsfördelning. Utifrån detta skulle utredaren bedöma den samlade organisationens ändamålsenlighet och effektivitet och föreslå hur en ny organisation och ansvarsfördelning kan införas. Utredningen hade också i uppdrag att analysera om det finns behov av en gemensam plattform för hantering av information av EU-medel, och lämna förslag till hur en sådan gemensam plattform i så fall kan se ut.

Presskontakt

Niklas Gillström

Pressekreterare hos finansminister Elisabeth Svantesson

Telefon (växel) [08-405 10 00](tel:08-405 10 00)

Mobil [076-141 14 79](tel:076-141 14 79)

✉ e-post till Niklas Gillström

Klara Söderberg

Pressekreterare hos finansminister Elisabeth Svantesson

Telefon (växel) [08-405 10 00](tel:08-405 10 00)

Mobil [076-108 90 82](tel:076-108 90 82)

✉ e-post till Klara Söderberg

Genväg

> [SOU 2024:22 En ny organisation för förvaltning av EU-medel](#)

2024-04-19

Anna Lindberg
Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad

Ställningstagande avseende EU:s sammanhållningspolitik efter 2027

Ställningstagandet är ett inspel i debatten om utformningen av EU:s sammanhållningspolitik efter 2027 och de EU-fonder som möjliggör utvecklingsinsatser på regional och lokal nivå (Europeiska regionala utvecklingsfonden inkl Interreg, Europeiska Socialfonden+, Fonden för en rättvis omställning).

Bakgrund

EU:s sammanhållningspolitik är EU:s viktigaste investeringsverktyg för att uppnå EU:s mål om smart hållbar inkluderande tillväxt. Politiken skapar förutsättningar för regional och lokal nivå att bidra till de EU-gemensamma målen utifrån varje regions särskilda förutsättningar och behov.

Sveriges regioner har ett regionalt utvecklingsansvar som är lagstadgat. EU:s fonder är ett viktigt finansiellt verktyg i genomförandet av detta uppdrag. För regional nivå utgör fonderna en väsentlig del av dagens regionala utvecklingskapital och bidrar till en betydande uppväxlingseffekt när fonderna kombineras med andra regionala utvecklingsmedel. Detta möjliggör konkreta utvecklingsinsatser på lokal och regional nivå som inte hade varit möjliga utan EU:s fonder.

Inför EU:s nya budgetperiod pågår diskussioner om att EU:s budget ska räckas till nya geografiska och tematiska områden. En sådan utveckling kommer att öka konkurrensen mellan olika budgetposter.

I detta sammanhang vill SKR betona att en stark sammanhållningspolitik med en tydlig regional och lokal dimension i EU:s fonder är avgörande för att åstadkomma regional utveckling i Sverige och Europa. En stark sammanhållningspolitik säkerställer att den europeiska agendan är närvarande i hela unionen samtidigt som den förankras och anpassas utifrån regionala och lokala förutsättningar i flernivåsamverkan. Detta bidrar till minskade skillnader i regionernas utvecklingsnivåer samt minskade

inomregionala skillnader vilket leder till stärkt ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Med detta ställningstagande som utgångspunkt vill SKR tillsammans med företrädare för förbundets medlemmar på regional nivå bjuda in till en strukturerad dialog med nationell och europeisk nivå för att säkerställa en stark sammanhållningspolitik och ett effektivt genomförande efter 2027.

Ställningstagande

SKR anser att EU:s sammanhållningspolitik efter 2027 bör präglas av ett tydligt regionalt och kommunalt **inflytande** och utgå från en **platsbaserad** ansats där aktörer på olika nivåer arbetar **tillsammans** för att bygga **kapacitet underifrån** och där politiken tar ett **helhetsgrepp** och skapar goda förutsättningar för hela territoriet.

1. Ett tydligt regionalt och kommunalt inflytande

SKR framhåller att det regionala och kommunala inflytandet måste garanteras och vidareutvecklas i enlighet med partnerskapsprincipen och flernivåsamverkan. Det är de regionalt utvecklingsansvariga som har kunskap om varje regions särskilda förutsättningar och utmaningar. Utformningen av EU:s sammanhållningspolitik måste därför börja på regional nivå med utgångspunkt i det regionala utvecklingsansvaret. Ansvaret för programmering och genomförande ska ligga på regional nivå (NUTS2).

Partnerskapsprincipen måste tillämpas på alla finansiella instrument inom ramen för EU:s sammanhållningspolitik. Detta säkerställer att regionala och lokala behov är utgångspunkten för utformningen av program och ökar träffsäkerheten i genomförandet av program och insatser.

Flernivåsamverkan är avgörande och säkerställer att insatserna på lokal, regional, nationell och europeisk nivå koordineras.

2. En politik för alla EU:s regioner med en tydlig platsbaserad ansats

SKR anser att EU:s sammanhållningspolitik grundar sig på att alla regioner omfattas oavsett utvecklingsnivå och delar samma målsättningar utifrån territoriella förutsättningar och behov. Detta bör ske utifrån samma utvecklingsagenda för att nå stärkt konkurrenskraft och ökad inkludering i hela unionen. Detta möjliggör strategiska samarbeten mellan olika typer av regioner för att minska innovationsklyftan och bidra till ökad resiliens. Politiken måste skapa förutsättningar för att frigöra potentialen hos samtliga regioner i EU och stödet till de svagare regionerna får inte ske på bekostnad av de starkare regionerna.

Inom ramen för gemensamma europeiska målsättningar ökar politikens relevans, ändamålsenlighet och effektivitet med en förstärkt och

vidareutvecklad platsbaserad ansats, med skräddarsydda insatser anpassade efter regioner och kommuners olika utmaningar och förutsättningar utifrån ekonomiska, sociala och territoriella perspektiv.

Som ett led i att förstärka den platsbaserade ansatsen måste jordbruksfonden för landsbygdsutveckling ingå i EU:s sammanhållningspolitik. All utveckling sker inom en regions territorium och för att skapa goda förutsättningar för en positiv utveckling i hela territoriet måste landsbygdsutveckling vara en del av EU:s sammanhållningspolitik och inte behandlas isolerat. Detta skapar också bättre möjligheter till samordning av landsbygdsutvecklingsinsatser på regional och lokal nivå.

3. En stark gemensam vision för hela EU

SKR vill se en långsiktig politik med en gemensam vision som ger en riktning för hela EU, där gemensamma mål för struktur- och investeringsfonderna tillsammans med andra fonder synliggör hur europeiska målsättningar kan uppnås. Därigenom kan utmaningar mötas vad gäller ett sammanhållet, innovativt, digitalt, grönt och inkluderande Europa som bidrar till fred, demokrati, stabilitet och konkurrenskraft.

Genom det regionala utvecklingsuppdraget, de regionala utvecklingsstrategierna och smart specialiseringsstrategierna förverkligas och konkretiseras visionen med insatser på lokal och regional nivå finansierade av EU:s regionala utvecklingsmedel som ger ett tydligt europeiskt mervärde i EU:s alla geografier.

4. Ett långsiktigt kapacitetsbyggande med fokus på innovation, förnyelse och samhällsomvandling

SKR anser att EU:s sammanhållningspolitik och dess finansiella verktyg handlar om ett gemensamt långsiktigt kapacitetsbyggande, där EU:s regioner bidrar till strukturomvandling genom att mobilisera aktörer regionalt och lokalt kring samtidens viktigaste strukturella utmaningar.

EU behöver öka den egna förmågan till långsiktigt hållbar utveckling och därför är ett fortsatt fokus på innovation och konkurrenskraft viktigt. EU:s innovations- och tillväxtregioner är acceleratorer för hållbar tillväxt och innovation, en potential som fortsatt bör främjas och tillvaratas.

Via EU:s sammanhållningspolitik byggs kapacitet underifrån på lokal och regional nivå som bidrar till globalt starka värdekedjor i EU och till ett konkurrenskraftigt Europa. Det är lokalt och regionalt som innovations- och företagsfrämjande system skapas och innovationer förverkligas. Det leder till stärkt konkurrenskraft så att EU som helhet kan ta sig an grön och digital omställning.

SKR vill särskilt lyfta fram det långsiktiga perspektivet som helt avgörande i detta utvecklingsarbete. Strukturreformering tar tid och det är helt nödvändigt att en politik som fokuserar på strukturella utmaningar är långsiktig. Budgeterade medel ska därför inte ses som en reserv vid krissituationer. Istället ska andra nya medel användas och i dessa situationer måste regional nivå ha rådighet över eventuella programändringar och överföringar av medel.

5. Ett verktyg för investering i människor

SKR vill se ett fortsatt fokus på strategiska satsningar på kompetensförsörjning som är en viktig drivkraft för att möta behovet av efterfrågade kompetenser och bidrar till att skapa resilienta regioner och kommuner.

För arbetsmarknadens parter och samhället innebär EU:s politik och strukturreformer inom sysselsättning, sociala frågor, utbildning och kompetens ett viktigt bidrag till att investera i mänskliga resurser och omställning av kompetens. Politiken utgör ett viktigt verktyg för att långsiktigt stärka mänskliga resurser på arbetsmarknaden och bidra till EU:s mål om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

6. Ett gränsöverskridande samarbete

SKR vill särskilt värna möjligheterna till territoriellt samarbete (Interreg) som innebär att Europas regioner kan komplettera sina styrkeområden och lära av varandra. Gränsregionerna är områden där den europeiska integrationsprocessen kan ge påtagliga positiva effekter för EU:s gemensamma utveckling och bidra till gränslösa arbetsmarknader, en handel fri från gränshinder och innovativa lösningar på gemensamma utmaningar.

Interreg kompletterar de regionala programmen och gör det möjligt för regionala och lokala aktörer att vidareutveckla och skala upp projekt i en internationell kontext. Regional nivåns inflytande i utformning och genomförande är därför en viktig förutsättning för att skapa skraddarsydda program utifrån platsbaserade behov. Den geografiska flernivåstrukturen med gränsöverskridande program, transnationella program och interregionala program som täcker hela EU:s geografi samt möjligheten att samarbeta över havsgränser ska behållas.

7. En strukturerad kontinuerlig dialog

I processen med att utforma EU:s framtida sammanhållningspolitik anser SKR att det är avgörande att regionerna involveras på ett tidigt stadium. Dialogen måste starta redan på diskussionsstadiet kring utformandet av EU:s budget och förordningar, innan förhandlingarna om partnerskapsöverenskommelsen och programinnehåll påbörjas. Regionala

och lokala förutsättningar och utmaningar ska vara utgångspunkten i dialogen och målsättningen är att skapa ökad samsyn i genomförandet.

SKR vill avslutningsvis betona att en strukturerad kontinuerlig dialog mellan regional, nationell och europeisk nivå under hela processen med att utforma EU:s framtida sammanhållningspolitik är helt avgörande för att uppnå ett effektivt och ändamålsenligt programgenomförande.

En aktiv bevakning av medlemmarnas intressen är en av grunderna i SKR:s ändamål. SKR:s ställningstaganden tydliggör vår ståndpunkt i en viss avgränsad fråga och utgör underlag för påverkansarbetet och debatt. Ställningstaganden arbetas fram tillsammans med medlemsföreträdare på regional och lokal nivå och beslutas av SKR:s styrelse.

Bilaga 1 Exempel på mervärdet av EU:s sammanhållningspolitik på regional och lokal nivå

Tema Innovation och konkurrenskraft

Health Data Sweden (ERUF Stockholm)

Health Data Sweden arbetar med att förstärka strukturerna för efterfrågan, utveckling och implementering av nya digitala och hållbara lösningar för användning av hälsodata. Projektet har utsetts till EDIH och är ett dynamiskt ekosystem som omfattar privata företag, forskningsorganisationer, universitet och offentliga enheter. Samarbetet är omfattande och mångfacetterat, vilket främjar en kraftfull miljö för digital innovation. Health Data Sweden är ledande inom nyckelteknologier som artificiell intelligens, cybersäkerhet, högpresterande datoranvändning samt dess innovationsutveckling. Health Data Sweden fungerar som en avgörande katalysator för att driva näringslivet in i framtiden på såväl regional, nationell som europeisk nivå.

Visual Lift (ERUF Östra Mellansverige)

Med den senaste visualiseringstekniken får företag stöd i att visa upp och kommunicera kring exempelvis produkter, produktionssystem och leveranssäkerhet. Projektet riktar sig mot små och medelstora företag i Östra Mellansverige och Småland och Öarna. Basen är Norrköping och Visualiseringscenter C, där ett särskilt labb byggts för att ge företag möjlighet att testa teknikerna. Dessutom finns flera noder med minilabb.

Skogens kraft (ERUF Småland och Öarna)

I projektet har skogsägare ökat sin förmåga att utveckla sina verksamheter och diversifiera sitt utbud, med fokus på att gå utanför det traditionella skogsbruket, genom att utveckla mångbruk stärks konkurrenskraften på ett innovativt sätt. Projektet tar sin utgångspunkt i fastställda strategier och stärker basnäringen skog och trä. Projektet har resulterat i ny kunskap och nya arbetssätt, ökat entreprenörskap och lönsamhet, och främjat produktutveckling och biologisk mångfald.

ASSAR Industrial Innovation Arena (ERUF Västsverige)

ERUF-projektet ASSAR la grunden för en av Sveriges viktigaste mötesplatser för framtidens industri. ASSAR är idag en samverkansplattform och en fysisk miljö som stödjer den tillverkande industrin genom utbildning, innovationsstöd, forskning och teknikutveckling. ASSAR förstärker det befintliga innovationsstödsystemet i Skaraborgsregionen gentemot små och medelstora företag inom tillverkande industri. I miljön ASSAR arrangeras bland annat seminarier,

workshops, olika nätverk för utbyte och utveckling, testning av forskning i praktiken, få hjälp att starta företag.

Innovativa småföretags bidrag till stålindustrins omställning (ERUF Norra Mellansverige)

Industrisamarbetet Sustainable Steel Region syftar till att ur den regionala stålindustrins omställningsbehov skapa nya innovationer och företag som kan bidra till en fossilfri och konkurrenskraftig stålindustri i Norra Mellansverige. Projektet identifierar behov i stålindustrins klimatfärdplan och etablera innovationsprocesser och öppna upp arenor för industriell implementering. Målsättningen är att bidra till hållbar tillväxt och export genom synlighet och nationell och internationell samverkan.

Smart Industriell Modernisering i Mittregionen (ERUF Mellersta Norrland)

Projektet syftade till att stärka konkurrenskraften hos geografins industriföretag, genom insatser direkt hos företagen såsom stöd i att tillvarata den digitala utvecklingen, förändra och anpassa sina produkter, tjänster, marknader och affärsmodeller. Samverkansprojekt mellan Region Västernorrland, Örnsköldsviks industrigrupp, Engcon, IUC Z-GROUP i Jämtland och Region Jämtland Härjedalen.

Arctic Food Arena (ERUF Övre Norrland)

Gällivare Näringsliv etablerar en arktisk internationell testbädd för cirkulär produktion av livsmedel i Gällivare baserat på den spillvärme som industrin genererar. I projektet prioriteras, planeras, utförs och koordineras insatserna i samverkan med alla intressenter, för samhällets bästa. Aktiviteter genomförs för att attrahera relevanta aktörer, planera och förbereda innovations- och FoU-projekt, öka kunskapen om hållbara produktionsmetoder och logistik samt bygga en organisation och ett varumärke som håller över tid.

Tema Cirkulär ekonomi

Startup Climate Action (ERUF Stockholm)

Startup Climate Action kommer att stödja 100 nya klimatstartups under de kommande fyra åren för att främja deras innovationer och omvandla dem till framgångsrika tillväxtföretag i kampen mot klimatförändringarna. Detta är den mest ambitiösa satsningen från Sting inom Climate Action hittills, med målet att främja Sveriges mest kraftfulla klimatinnovationer. Initiativet kommer att leda mobiliseringen av resurser inom Stockholms startup-ekosystem för att erbjuda omfattande och kvalificerat stöd till klimatentreprenörer och innovatörer för att kommersialisera deras idéer. Strategiska partners som stödjer Sting inkluderar Kungliga Tekniska

Högskolan, Stockholms universitet, RISE, IVL Svenska Miljöinstitutet, Stockholms stad och Region Stockholm.

Kaskadanvändning av skogsbränslen och biprodukter (ERUF Småland och Öarna)

I samband med uttag av virke för produktion och massa faller det också ut andra produkter vid avverkning och i olika industriella processer vid hanteringen. Det rör om skogsbränslen som lämnas på hygget och biprodukter från industrin, och här finns behov av en helhetssyn på skogligt material för energiproduktion. Träfibern behöver användas så länge som möjligt av både resurs-, ekonomi- och miljöskäl. Kaskadanvändning handlar om att använda materialet till annan nytta innan det går till förbränning. Även i energiproduktionssteget kan principen tillämpas genom att maximera nyttan av energin som kan ges olika värden. På lång sikt förväntas projektet resultera i ett förbättrat, självunderhållande innovationsklimat inom bioenerginäringen. Effekter uppkommer genom ersättning av fossilt material, fördröjd koldioxidproduktion genom kollagring, innovativa lösningar och nya verksamheter inom företag eller genom nya aktörer. Detta resulterar i export av lösningar och produkter.

Solbruk i Skåne (ERUF Sydsverige)

Projektet fokuserar på solbruk – en kombination av solelproduktion och jordbruk, där utgångspunkten är att både el och livsmedel kan produceras på samma yta vilket samtidigt främjar lönsamheten för livsmedelsproduktionen. Projektet kommer att genomföra avancerade simuleringar och analyser av regelverk och affärsmodeller som påverkar uppskalning av solbruk, samt designa en testanläggning för att i praktiken undersöka och demonstrera hur jordbruk och solelproduktion effektivt kan kombineras på samma mark utifrån skånska förhållanden.

Circular Hub (ERUF Västsverige)

Circular Hub är en innovationsmiljö på Science Park Borås och en plattform för omställning till cirkulär ekonomi. Satsningen har fått stöd via regionalfonden Västsverige för att stötta företagen i sin resa mot att bli mer cirkulära där första steget handlade om kompetenshöjning vad cirkulär ekonomi är och hur man som företag ställer om, nästa steg handlar om att skapa lönsamma cirkulära affärsmodeller och identifiera vilken teknik som behövs i det cirkulära ekosystemet.

Förnybart 2030 (ERUF Mellersta Norrland)

Projektet arbetar utifrån målbilden att Jämtlands och Västernorrlands län ska vara fossilbränslefria år 2030. Fokus ligger på att öka takten på omställningen till hållbara drivmedel främst för den tunga vägtrafiken och för arbetsmaskiner, samt till viss del flyg och sjöfart.

Tema Transport/infrastruktur

Fiberutbyggnad i Dalarna (ERUF Norra Mellansverige)

Samverkansprojekt i nio ”etapper” mellan kommuner, stadsnät, Länsstyrelsen och Region Dalarna för en strategisk utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i Dalarna och därmed underlätta övergången från koppar till fiber. I orter på lands- och glesbygd där kommersiell grund för den typen av investeringar saknas har samhället behövt agera för att säkerställa förutsättningar att driva och utveckla företag, bo och verka. Tack vare riktade utlysningar mot identifierade områden har medlen kunnat styras till områden där de verkligen behövs. ERUF har bidragit till att 997 kilometer fiber har grävts ner över hela Dalarna vilket enligt företagsbarometern resulterat i en kraftig ökning av företagens nöjdhet med it/telecom.

Mittstråket 2.0 (ERUF Mellersta Norrland)

Samverkansprojekt mellan Region Jämtland Härjedalen, Trafikverket och Krokoms kommun. Insatser inom projektet ska bidra till att göra Mittbanan till en fossilfri transportkorridor med ökad kapacitet, tillgänglighet samt kortade restider. Bland annat genom bortbyggande av osäkra plankorsningar längs med två sträckor och åtgärder som minskar risk för störningar och ger tidsvinster. Projektet innehåller även insatser för att främja överflyttning av gods från väg till järnväg.

Digg2020 (ERUF Mellersta Norrland)

Länsgemensam kraftsamling i Västernorrland för att förverkliga en fullt utbyggd digital infrastruktur och nå regeringens bredbandsmål. Målen med delprojekten i samverkansprojekten var att: - ortssammanbindande nät byggts i alla länets sju kommuner. - nät som byggts uppfyller samtliga regel- och kvalitetskrav som ställs av SSNF. - nät som byggts är redundant, öppet, robust och tillgängligt - byar och orter som har/ eller ska bygga områdesnät har (om möjlighet finns) anslutits till det ortssammanbindande nätet med hög kvalitet.

Tema Kompetensförsörjning/inkluderande arbetsmarknad

Kompetensutveckling i äldreomsorgen (ESF+ Stockholm)

Projektet fokuserar på kompetensutveckling inom språk och yrkeskunskaper för undersköterskor och vårdbiträden i äldreomsorgen med utveckling av en flexibel utbildningsmodell med integrerad språk- och yrkesundervisning samt validering. Projektet är avgörande för att möta länets demografiska utveckling och bidra till stärkt integration samt en bättre och säkrare äldreomsorg.

Modda Kompetens (ESF+ Östra Mellansverige)

Modda Kompetens handlar om att tillgodose Sveriges, men främst Sörmlands, behov av framtida kompetens och ökad innovation genom stärkt och breddad rekrytering av arbetskraft, samt stärkta förmågor inom entreprenörskap. Projektet är ett unikt science center som kombinerar fysisk och digital verksamhet med fokus på teknik, naturvetenskap och matematik och kommer att öka kompetensen hos rektorer, biträdande rektorer, pedagoger, fritidsledare, bibliotekarier och studie- och yrkesvägledare i samtliga Sörmlands kommuner.

Gotland Forward – en kompetensarena för alla (ESF+ Småland och Öarna)

Projektet skapar bättre förutsättningar för individer som behöver stöd för att integreras på arbetsmarknaden, med fokus på hållbara anställningar och långsiktig utveckling. Gotland Forward skapar samverkan mellan myndigheter, näringsliv och offentliga verksamheter samt testar olika metoder för att skapa en tydligare väg in på arbetsmarknaden. Projektet omfattar hela Gotland med särskild fokus på Hemse, där det finns ett extra behov av samhällsservice, och syftar till att skapa en inkluderande arbetsmiljö för arbetsgivare och individer. Genom ett strukturerat samarbete mellan olika aktörer strävar man efter att skapa ett sömlöst och effektivt flöde mellan offentliga aktörer, arbetsgivare och individer för att främja en hållbar integration på arbetsmarknaden.

STEM-UP (ERUF Sydsverige)

Tillgången till kompetens, framför allt inom STEM-ämnena (Science, Technology, Engineering, Maths) är avgörande för att utveckla de specialiseringsområden som identifierats i Skånes strategi för hållbar tillväxt. STEM-UP utvecklar en regional stödstruktur genom att förstärka och samla det företagsfrämjande systemet i Skåne - skolan samt främjarsystemen kopplade till talangattraktion och näringsliv. Genom projektet kommer specialiseringsområdena få en bättre tillgång till kvalificerad personal vilket stärker förutsättningarna för utveckling och hållbar tillväxt.

SPIK – Strategiskt Partnerskap för Industrins Kompetens (ESF+ Sydsverige)

SPIK – Strategiskt Partnerskap för Industrins Kompetens – arbetar med strategisk kompetensförsörjning direkt mot industrin och i nära samarbete med arbetsmarknadens parter och branschorganisationerna. Målgrupp är ledning och anställda för att stärka deltagande företag och långsiktigt bidra till att de står bättre rustade och är mer konkurrenskraftiga. Målsättningen är att med rätt kompetens bidra till den gröna omställningen och en grön och hållbar produktion och sysselsättning i Blekinge, Skåne och Sverige.

Go-DigIT (ESF+ Västsverige)

Projekt GO-DigIT var ett kompetensutvecklingsprojekt inom digitalisering för medarbetare och chefer i Göteborgs Stad. Projektet bidrog till att medarbetare och chefer blev bättre rustade att möta digitaliseringen av vård- och omsorgssektorn samt öka sin kompetens kring att arbeta i och leda en digitaliserad arbetsplats som är attraktiv för alla.

Integration Halland (ESF+ Västsverige)

Integration Halland har sin bakgrund i den kraftiga ökning av antalet asylsökande som skedde år 2015. Projektet bedrevs i hela Halland men med delvis olika plattformar i olika kommuner för att stödja arbetsförmedlingarna lokalt. Projektet fokuserade på kartläggning av inlärningsvårigheter, hälsoaktiviteter, information om samhälle och arbetsmarknad. Projektets primära målgrupp var nyanlända och sekundära målgrupper i projektet var andra aktörer som blev mottagare av projektets resultat, så som arbetsgivare som involverades i olika slags projektaktiviteter med fokus på att motverka diskriminering, verka för mångfald och att integrera de nyanlända på arbetsmarknaden. Även kommuninvånare som deltog i kulturöverbyggande aktiviteter. Personal i offentliga verksamheter som fick del av projektets metodutvecklande aktiviteter och som delade med sig av sina egna erfarenheter och kunskaper till projektet.

Move on up (ESF+ Övre Norrland)

Under tre år gör Region 10, en sammanslutning av tio kommuner i Norrbottens och Västerbottens inland, en gemensam satsning på hållbar kompetensförsörjning för privata och offentliga arbetsgivare genom att hjälpa personer till anställning i regionen. Mottagarkapaciteten är mycket viktig och en komplex fråga som innefattar stora delar av samhället. Move on Up med målet att ta fram och etablera en hållbar, långsiktig och inkluderande metod och ett arbetssätt för mottagande av inflyttare i de deltagande kommunerna (Gällivare, Jokkmokk, Kiruna och Övertorneå) har inletts under året.

Tema Gränsöverskridande samarbete (Interreg)**Öresundsmetron (Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerak)**

Köpenhamns kommuns och Malmö stads vision är en tunnelbana mellan de två städerna som gör kopplingen mellan Danmark och Sverige starkare. Öresundsmetro genomfördes som två pärlbandsprojekt under perioden 2015–2021. Syftet var att lägga grunden för framtida investeringar i en tunnelbanelinje över Öresund. Möjligheten att arbeta långsiktigt har setts som en stor styrka när det gäller förutsättningsskapande insatser inför stora infrastrukturinvesteringar. Samarbetet över Öresund är viktigt för

Danmarks och Sveriges ekonomiska tillväxt. Hela 27 procent av den totala bruttonationalprodukten i Danmark och Sverige skapas i Öresundsregionen.

LIMIT (Interreg Södra Östersjön)

Projektet drivs av Lunds universitet i samarbete med Kristianstads universitet och partners i Danmark, Sverige, Polen och Litauen. Projektet syftar till att minska förekomsten av hälso- och miljöskadliga ämnen från grund- och ytvatten i södra Östersjöregionen, bl.a. PFAS, bekämpningsmedel och antibiotika. Detta ska göras genom att utveckla tekniker som kan införas på reningsverk och även direkt i förorenade områden. Vatten bryr sig inte om nationsgränser, därför behövs gemensamma ansträngningar mellan länderna för att främja hållbar användning av vatten och tillhandahålla lösningar för att begränsa spridningen och påverkan av föroreningar.

VINCE (Interreg Mellersta Östersjön)

Projektet kommer att skapa en digital plattform med samlad information för migranter. Förväntat resultat i projektet är att migranter kommer ha tillgång till gränsöverskridande integrationstjänster av hög kvalitet som tillhandahålls på den virtuella plattformen som tas fram av partnerorganisationer när projektet har genomförts. Svenska partners är Flyktingmedicinskt centrum (Region Östergötland) och Länsstyrelsen i Östergötland.

Supported by Nature (Interreg Östersjöprogrammet)

Ett nytt samarbetsprojekt för det internationella nätverket av UNESCO:s biosfärområden runt Östersjön – Biosphere for Baltic. Projektet kommer att öka förståelsen för naturbaserade lösningar (NBS) och hur de bidrar till förbättrade miljöförhållanden för Östersjön. Projektet ska generera ny kunskap som kan leda till att NBS blir en naturlig del i land- och havsförvaltning. Minst 13 så kallade lärplatser ska utvecklas med särskilt fokus på multifunktionella våtmarker, kustvattenhabitat och restaurering av vattendrag.

WaterMan (Interreg Östersjöprogrammet)

Projektet främjar återanvändning av vatten i Östersjöregionen genom att tillföra ett nytt element till vattenhanteringen som kan göra vattenförsörjningen mer klimattålig. WaterMan förser nyckelaktörer med kunskap och verktyg för att utveckla strategiska tillvägagångssätt och för att genomföra konkreta åtgärder som omsätter vattenåteranvändning i praktiken. Kommuner och vattenbolag från sex länder kommer, med hjälp av FoU-institutioner/domänexperter, att arbeta med vattenåteranvändningsstrategier som kombinerar olika åtgärder. Projektet

kommer också att genomföra ett antal pilotåtgärder för vattenåteranvändning som skildrar typiska användningsfall och som anpassar, testar och validerar konkreta lösningar för användning i Östersjöregionen. Resultatet blir en verktygslåda för hållbar vattenhantering, vilken kommer att ge andra lokala myndigheter och vattenbolag konkret vägledning i återanvändning av vatten.

Dryport (Interreg Nordsjön)

Dryport Skaraborg startade som ett Interreg-projekt och har idag vuxit till självständiga Skaraborg Logistic Center i Falköping, där tillväxten de senaste tio åren varit snabb. Idag använder över 30 aktörer Dryporten som idag blivit ett nav för logistikhantering i Västsverige och är en integrerad del av Göteborgs hamn dit flera transporter går dagligen. Dryporten används av flera stora företag och varje tåg till och från dryporten ersätter 40 lastbilar, vilket minskar både trängseln på vägarna samt klimatavtrycket. Dryporten är idag arbetsplats för över 200 personer och flera andra dryports runt om i Europa har sedan starten i Falköping inspirerats av detta Nordsjöprojekt.

3ST - Speeding up Sustainability Skills in Tourism (Interreg Nordsjön)

Projektet kommer att öka aktörers kunskap och kapacitet att använda modeller för hållbar turism. Genom förbättrad kapacitet hos aktörerna när det gäller att implementera hållbara modeller, coachning och samarbeten får man hela kedjan med lokala myndigheter, små- och medelstora företag, civilsamhället, akademin och utvecklingsaktörer med flera att samverka. Fokus är turismsektorn i kustområden. Olika angreppssätt i olika länder ska undersökas och kommer att användas som modeller för hela Nordsjöområdet, där regioner med olika förutsättningar kan lära av varandras goda exempel.

Rebecca Strömberg, Ekonom
rebecca.stromberg@borasregionen.se
Telefon: 0766-33 84 65

Tertialrapport efter april samt prognos 2024

FÖRSLAG TILL BESLUT

Tertialrapport efter april samt prognos 2024 godkänns och översänds till medlemskommunerna för kännedom

Ärendebeskrivning

Enligt förbundsordningen ska kommunalförbundet överlämna uppföljning per första tertialet till medlemskommunerna. Förbundet har, förutom sin bas- och projektverksamhet, ansvar för verksamheterna Business Region Borås, Dataskyddsombud, Medarbetarcentrum, Vård- och omsorgscollege, Navet science center samt Närvårdssamverkan Södra Älvsborg.

Kommunalförbundets prognos inkluderat samtliga verksamheter för helåret 2024 är ett positivt resultat om 1 068 tkr.

Flera av förbundets verksamheter uppvisar positiva resultat under perioden. För driftverksamheterna Business Region Borås, Dataskyddsombud, Medarbetarcentrum, Vård- och omsorgscollege samt Närvårdssamverkan Södra Älvsborg beror det positiva resultatet främst på överskott från 2023 som överförts till 2024. Alla verksamheter prognostiserar dock ett nollresultat på helårsbasis.

Enhet regional utvecklings positiva resultat om 630 tkr härrör främst från den regionala avfallsplanen. Resultatet förklaras delvis av överflyttade medel från 2023 samt lägre personalkostnader under perioden. Prognos för helår är ett nollresultat för verksamheten.

Navet science center uppvisar ett negativt periodiserat utfall under perioden om 532 tkr och prognostiserar ett underskott om 1 597 tkr för helåret. Utfallet för perioden och det prognostiserade resultatet beror på ökade pensionskostnader för verksamheten och överensstämmer med beslutad budget för året.

Administrationens överskott beror främst på lägre personalkostnader samt outnyttjad reserv. För helåret prognostiserar verksamheten ett positivt resultat om 479 tkr beroende på lägre personalkostnader till följd av vakans.

Förbundskansliets periodiserade resultat om 1 259 tkr beror på budgeterat överskott, lägre personalkostnader samt högre ränteintäkter. Då ränteintäkterna prognosticeras bli högre än budgeterat är verksamhetens prognos för helåret ett positivt resultat om 2 186 tkr.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Budgetuppföljning januari – april 2024

Förbundets samlade verksamhet

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat	
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	91 116	30 372	12 461	14 889	91 091
Verksamhetens kostnader	-131 244	-43 748	-25 870	-26 831	-131 075
Avskrivningar	-732	-244	0	-244	-740
Verksamhetens nettokostnader	-40 860	-13 620	-13 409	-12 186	-40 724
Medlemsavgifter	37 860	12 620	16 554	16 554	37 860
Finansiella intäkter	3 000	1 000	988	1 330	4 000
Finansiella kostnader	0	0	-32	-32	-68
Resultat före extraordinära poster	0	0	4 101	5 666	1 068
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	4 101	5 666	1 068

Förbundskansli

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat	
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	0	0	18	18	18
Verksamhetens kostnader	-5 173	-1 724	-1 332	-1 332	-5 588
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-5 173	-1 724	-1 314	-1 314	-5 570
Medlemsavgifter	3 770	1 257	1 257	1 257	3 770
Finansiella intäkter	3 000	1 000	988	1 330	4 000
Finansiella kostnader	0	0	-14	-14	-14
Resultat före extraordinära poster	1 597	532	917	1 259	2 186
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	1 597	532	917	1 259	2 186

Administration

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat	
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	11 740	3 913	2 572	2 572	11 698
Verksamhetens kostnader	-11 658	-3 886	-2 376	-2 376	-11 129
Avskrivningar	-82	-27	0	-27	-90
Verksamhetens nettokostnader	0	0	196	169	479
Medlemsavgifter	0	0	0	0	0
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	196	169	479
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	196	169	479

Regional utveckling

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat	
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	26 656	8 885	3 196	3 196	26 656
Verksamhetens kostnader	-39 168	-13 056	-7 075	-7 075	-39 168
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-12 512	-4 171	-3 879	-3 879	-12 512
Medlemsavgifter	12 512	4 171	4 509	4 509	12 512
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	630	630	0
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	630	630	0

Välfärdsutveckling

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat	
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	13 389	4 463	1 998	1 998	13 389
Verksamhetens kostnader	-15 753	-5 251	-2 726	-2 726	-15 753
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 364	-788	-728	-728	-2 364
Medlemsavgifter	2 364	788	788	788	2 364
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	60	60	0
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	60	60	0

Business Region Borås

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat	
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	2 560	853	705	705	2 622
Verksamhetens kostnader	-3 937	-1 312	-1 116	-1 116	-3 999
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 377	-459	-411	-411	-1 377
Medlemsavgifter	1 377	459	1 108	1 108	1 377
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	697	697	0
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	697	697	0

Dataskyddsbud

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat		Prognos
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	2024	
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0	0	0
Verksamhetens kostnader	-2 648	-883	-741	-741	-2 648	-2 648
Avskrivningar	0	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 648	-883	-741	-741	-2 648	-2 648
Medlemsavgifter	2 648	883	1 225	1 225	2 648	2 648
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	484	484	0	0
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	484	484	0	0

Medarbetarcentrum

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat		Prognos
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	2024	
Verksamhetens intäkter	448	149	270	270	448	448
Verksamhetens kostnader	-3 127	-1 042	-949	-949	-3 127	-3 127
Avskrivningar	0	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 679	-893	-679	-679	-2 679	-2 679
Medlemsavgifter	2 679	893	1 184	1 184	2 679	2 679
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	505	505	0	0
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	505	505	0	0

Vård- och omsorgscollege

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat	
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	300	100	0	0	300
Verksamhetens kostnader	-1 216	-405	-320	-320	-1 216
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-916	-305	-320	-320	-916
Medlemsavgifter	916	305	685	685	916
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	365	365	0
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	365	365	0

Navet science center

Tkr	Periodiserad		Verkligt	Periodiserat	
	Budget 2024	Budget 2404	Utfall 2404	Utfall 2404	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	16 163	5 388	2 960	5 388	16 163
Verksamhetens kostnader	-25 951	-8 650	-7 671	-8 632	-25 897
Avskrivningar	-650	-217	0	-217	-650
Verksamhetens nettokostnader	-10 438	-3 479	-4 711	-3 461	-10 384
Medlemsavgifter	8 841	2 947	2 947	2 947	8 841
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	-18	-18	-54
Resultat före extraordinära poster	-1 597	-532	-1 782	-532	-1 597
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	-1 597	-532	-1 782	-532	-1 597

Närvårdssamverkan Södra Älvsborg

<i>Tkr</i>	<i>Periodiserad</i>		<i>Verkligt</i>	<i>Periodiserat</i>	
	<i>Budget</i>	<i>Budget</i>	<i>Utfall</i>	<i>Utfall</i>	<i>Prognos</i>
	<i>2024</i>	<i>2404</i>	<i>2404</i>	<i>2404</i>	<i>2024</i>
Verksamhetens intäkter	19 860	6 620	742	742	19 797
Verksamhetens kostnader	-22 613	-7 538	-1 564	-1 564	-22 550
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 753	-918	-822	-822	-2 753
Medlemsavgifter	2 753	918	2 851	2 851	2 753
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	2 029	2 029	0
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	2 029	2 029	0

Anmälningsärenden 2024-05-24

Inkomna handlingar

Datum	Avsändare	Ärende
240419	Svenljunga kommun	Samverkansavtal e-arkiv i Sjuhärad
240425	Marks kommun	Verksamhetsplan och budget 2024
240430	Ulricehamns kommun	Samverkansavtal e-arkiv i Sjuhärad
240506	Herrljunga kommun	Samverkansavtal e-arkiv i Sjuhärad
240507	Borås Stad	Valärende
240514	Vårgårda kommun	Årsbokslut 2023
240514	Vårgårda kommun	Samverkansavtal e-arkiv i Sjuhärad
240514	Vårgårda kommun	Samverkansavtal naturbruksutbildningar
240515	Science Park Borås	Rekvisition kulturprojekt Gestaltad livsmiljö
240517	Svenljunga kommun	Samverkansavtal naturbruksutbildningar

Expedierade handlingar

Datum	Mottagare	Ärende
240415	Stiftelsen Simonsland	Ansökningar Ljussätta platsen samt Viskan
240506	Medlemskommunerna	Direktionsprotokoll 240426
240506	VästKom	Vårdvalssystemet i Västra Götaland
240507	Borås Kulturskola, Finnekumla Dans & Konstscen, Borås Stad	Delregionala utvecklingsmedel kultur
240507	Västra Götalandsregionen	Delregionalt kollektivtrafikråd

Delegationsbeslut

Datum	Beslut	Delegat
230423	Överenskommelse socionomutbildning Borås högskola	Förbundsdirektör
240515	Samverkansavtal stråksamverkan Borås-Värnamo	Förbundsdirektör
24515	Handlingsplan 2024-2026 Stråksamverkan Borås-Värnamo	Enhetschef regional utveckling